Donderdag 30 November 1916. Tweede Jaarg. Nr 332 — Prijs: 6 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per maand ..... 1.75 Per 6 maanden ..... 10.—
Per 3 maanden ..... 6.— Per jaar ..... 18.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Raf VERHULST, Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
Met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel. 2.50 Vierde bladz., per regel. 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich ROODESTRAAT, 44.

DE STRIJD IN WALACHIJE

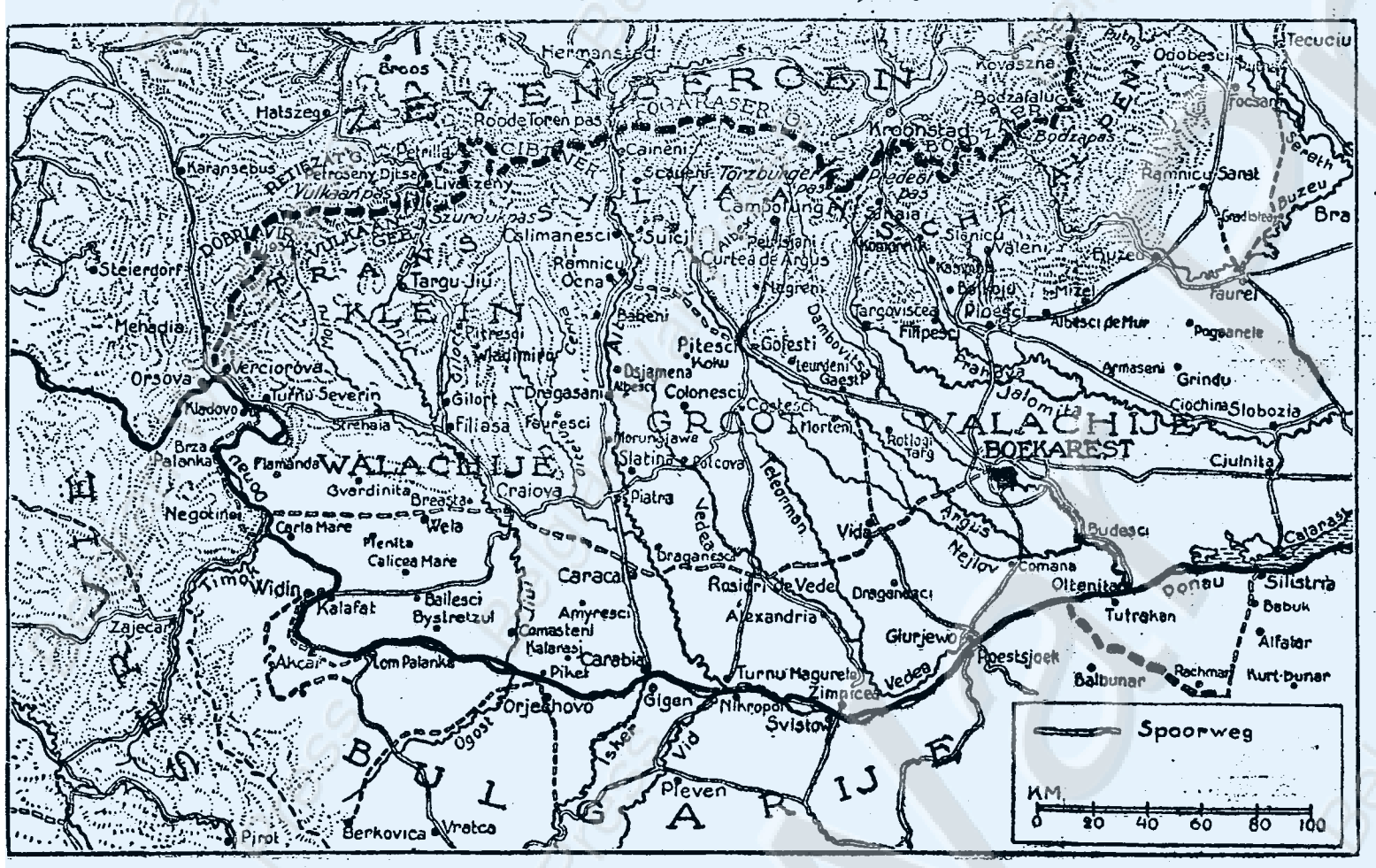

De Toestand

Wij geven hierboven ter verduidelijking van de jongste gebeurtenissen een kaart van Westelijk Roemenië, Klein- en Groot-Walachije, met de vesting Boekarest.

Het is in het Noordwesten bij Targu-Jiul dat de veldslag geleverd werd die de tegenwoordige gebeurtenissen heeft meegebracht, met als gevolg de bezetting op dit oogenblik van nagenoeg een vierde gedeelte van heel het Roemeensche grondgebied. Na de doorbraak bij Targu-Jiu zijn de troepen van generaal von Falkenhayn aan weerszijden van de Jiul opgeschoten, hebben den spoorweg Orsova-Craiova bereikt en nadcrhand deze laatste plaats bezet. Van daaruit is dan een snelle ononderbroken beweging in Zuidelijke, zoowel als in Oostelijke richting begonnen, de bezetting van een reeks sectoren, tot von Mackensen het oogenblik gekomen achtte om den overtocht van den Donau te beginnen, die op verschillende plaatsen terzelfdertijd is geschied, maar bij Swistow de aanzienlijkste strijdmacht over den grensstroom zette. Al die plaatsen vindt men op bovenstaande kaart aangeduid. Nadat bij Swistow den Noordelijken oever bereikt was, hebben de Centralen de stad Zimnicca bezet, zijn langsheen de Vede tot bij Alexandria opgerukt, welke plaats nu ook in hun handen gevallen is. Ten Noordwesten daarvan zijn ze waarschijnlijk niet ver meer van Rosiori de Vede verwijderd. De aansluiting van de groep Mackensen werd ondertusschen met kavalerie-massa's en daarna definitief bewerkstelligd, zoodat de posities van de Centralen in Walachije thans een gesloten front vormen dat zich snel verplaatst. Inderdaad werden met groote snelheid eerst de Gilort, dan de Otletu, deze een rechter, dus Wester-, bijrivier van de Alt overschreden en de Alt zelve bereikt.

De jongste berichten uit Duitsche bron melden dat de Alt-sector in zijn geheel overschreden is, zoodat de frontlinie op het oogenblik dat wij dit neerschrijven even ten Zuiden van Rosiori di Vede loopend in Noordwestelijke richting afbuigt naar de Alt toe en met deze, en ten Oosten ervan, Noordwaarts evenwijdig loopt tot bij Ramnicu, welke plaats door de Centralen reeds in bezit genomen werd. Dit vak van het front verdient een bijzondere bespreking.

De legerleiding van de geallieerden heeft er het zwaartepunt der verdediging van Walachije van gemaakt. Groote infanterie- en artilleriemassa's hebben de Roemenen samengetrokken ten Noorden van Sinaia-Campolung, en die sector welke nog in de bergstreek ligt, is totdusver voor het offensief der geallieerden niet gezwicht. Meer Westwaarts was de positie, ingevolge de snelle opmarsch van Falkenhayn echter minder goed houdbaar en de Centralen hebben er opvolgenlijk de plaatsen Calimanesci, Suici en naar wij thans vernemen, Curtea de Argus genomen, dat ten Zuidwesten van Campolung gelegen is. De positie van die versterkte stelling wordt er natuurlijk niet beter om, al gaat de opmarsch dan toch nog van West naar Oost en niet van Noord naar Zuid. Daardoor wordt het front opgerold van links naar rechts; moest de verdediging in het Noorden te kort schieten, dan zou de veldtocht voor de Roemenen een rampvol karakter aannemen; dit te verhinderen is op dit oogenblik de grondslag van geheel hun strategie. De bewering van Marcel Hutin, in de «Echo de Paris», lijkt dan ook waarschijnlijk dat een veldslag ten Westen van Boekarest zal kunnen vermeden worden, wat met een opgeven van de hoofdstad gelijk staat. De snelheid waarmede de gebeurtenissen zich hebben ontwikkeld maakt het den geallieerden moeilijk de oprukkende legers van Falkenhayn en Mackensen te kunnen stuiten, nu dat er geen twijfel meer bestaat of de versterkingen zijn niet op het gepaste tijdstip in voldoenden getale aangekomen.

Er dreigt tevens nog een ander gevaar, n.l. vanwege het Donauleger van Mackensen dat op verschillende punten naar den linkeroever is overgegaan, en o.a. reeds de stad Giurgiu (op bovenstaande kaart aangeduid als Gurjewo), hebben genomen. Daar staan de vijanden ongeveer 45 kilometer in rechte lijn van den buitensten fortengordel van Boekarest verwijderd. De gevaren van een oprukken aldaar in Noordelijke richting liggen voor de hand. Het is totnogtoe de taktiek der Roemenen geweest den slag te ontwijken, net als destijds de grootvorst in Polen en Wolhynië voordeed, en de Roemenen zijn er goed in geslaagd. Het ligt in de lijn van die taktiek dat het centrum van hun leger naar het Oosten blijft wijken, en in dat geval is het niet uitgesloten dat het Dobroedscha- en het Zevenbergenfront van de geallieerden dwars door Moldavië heen zouden vereenigd worden. Wij geven dit als een louter veronderstelling, en houden ons op mogelijke verrassingen voorbereid.

De lezer, die regelmatig den gang der gebeurtenissen heeft gevolgd, zal opgemerkt hebben dat de Centralen betrekkelijk weinig gevangenen hebben opgegeven. Dit is het gevolg van de hooger aangeduide taktiek der Roemenen. Alleen het garnizoen van Orsova-Turnu-Severin is in de klem geraakt, maar blijkt niet erg talrijk te zijn geweest. Voor het overige zijn de Roemenen, behoudens natuurlijk de aanzienlijke bloedige verliezen gepaard met het verlies aan materiaal, dat een vlucht onvermijdelijk meebrengt, aan dezen gretigen greep ontglipt. Van hun kant, gaan de Bulgaren nauwgezet voort, een voor een, de Donahavens te bezetten, Carabia, Lom, Widin ,enz., om langs den stroom, voor de tweede maal sedert dezen oorlog, het tusschen de Middelrijken en Bulgarije herstelde Donau-verkeer te verzekeren. Aldus teekent zich thans de toestand af. Wij mogen niet zeggen dat hij reeds een beslissend karakter heeft aangenomen, maar het feit zelf dat onze Fransche bondgenooten voor de redding van Roemenië hun hoop nog alleen stellen in een nieuwen Marne-slag, kenschetst goed de gemoedsstemming bij de geallieerden. Er valt op aan te merken dat de Marne- maar het feit zelf dat de Fransche over een grootendeels ongeschonden leger beschikten, dat zich in volmaakte orde terugtrok, terwijl de Roemenen, grootendeels op eigen krachten aangewezen, links en rechts, in Zevenbergen en in de Dobroedscha, gevoelige klappen hebben gekregen, en met een eerder primitieve bewapening den strijd moeten opnemen tegen een overvloedig met alle modernste materiaal toegerusten vijand. Daarom juist moet de hulp in Roemenië zelf geboden worden, op het bedreigde front en niet ten Noorden van Monastir en in het Györgyögebergte en in de Karpathen. Het is te laat om de Centralen te willen verplichten troepen uit Roemenië naar andere bedreigde gevechtsterreinen te sturen; die troepen zouden daar toch te laat komen. Toen vóór enkele maanden Broessilof het front in Wolhynië en Galicië indeukte, hebben de Duitschers hun hulptroepen naar de bedreigde plaatsen gestuurd om het offensief te stuiten, en nergens anders. De plaats van de geallieerden is nu ten Westen van Boekarest, indien het met de hulp aan den nieuwen, zoo deerlijk bedreigden bondgenoot ernst is. De vele uittreksels die wij in den laatsten tijd uit Engelsche en Fransche bladen over de jongste gebeurtenissen hebben gegeven, bevestigen dit volkomen, en wij zijn verbaasd de «Times» van gebrek aan eenheid te hebben hooren spreken nadat de «fronteenheid» het wachtwoord der Entente is geweest tijdens de vele weken die het Somme-offensief reeds heeft geduurd. Aldus wordt eens te meer bevestigd dat het niet voldoende is op alle fronten tegelijk aanvallend op te treden om de voordeelen van de «fronteenheid» te genieten; men moet dan ook overal den toestand beheerschen, en zoover hebben de geallieerden het niet gebracht.

* * *

In nauw verband met de voorvallen in Roemenië staat ongetwijfeld het optreden van admiraal Fournet te Athene. Vóór den 1n December dus moet de Griekse regeering (die van den koning) de legerbewapening uitleveren aan de Entente, onder bedreiging met krasse maatregelen in geval van weigering. Men rekent op een weigering, te meer daar het land rumoerig wordt en de reservisten er geen geheim van maken dat ze, zelfs wanneer koning Konstantijn het gebiedt, zullen weigeren hun wapens aan de geallieerden uit te leveren. Uit hetgeen Reuter over de gebeurtenissen in Griekenland mededeelt is op te maken dat een groot deel van de Grieksche bevolking, inzonderheid het leger, vijandig gestemd is geworden aan de Entente, door dezer schuld zelf en niet uit eigen beweging, want bij het uitbreken van den oorlog was de stemming in Griekenland grootendeels pro-Entente en vooral pro-Fransch. Het optreden van Sarrail, waardoor het landje van de eene vernedering in de andere geworpen werd, heeft schuld aan die kentering, en aan de geringe veiligheid waarover zijn legermacht thans in den rug beschikt. De huidige oneenigheid met de Entente heeft een nieuwe ministerkrisis voor gevolg gehad. Inderdaad wordt uit Londen gemeld dat het Griekse kabinet, ingevolge de nota van admiraal Fournet, waarin hij den 1n December als datum opgaf, waarop de door het Viervoudig Verbond opgeëischte wapenen en schietvoorraden moeten uitgeleverd worden, afgetreden is. Het telegram herhaalt nog eens de mededeeling: De toestand is ernstig en ingewikkeld.

Voor de eerste maal sedert de ontscheping te Saloniki is er in Griekenland ernstig verzet tegen een eisch van de geallieerden. Het lijdt geen twijfel of de weinig bemoedigende operaties dezer laatsten in de Dobroedscha en in Walachije dragen er toe bij om dit verzet te versterken. Koning Konstantijn bedankt er blijkbaar voor denzelfden weg op te gaan als koning Ferdinand, maar het is te verwachten dat zijn verweer op drastische gewelddaadmaatregelen zal stooten, waaruit misschien een burgeroorlog kan ontstaan. Ingewikkeld en ernstig zijn dus wel de meest passende woorden voor den toestand in Griekenland.

* * *

Van de verschillende overige fronten is er weinig nieuws van beteekenis. Rust aan de Somme en op het Italiaansch gevechtsterrein. Terwijl de Serviërs hun aanvallen ten Noordwesten van Monastir voortzetten, worden ook de Russen, naar het avondtelegram uit Berlijn dd. 18 November meldt, in de Karpathen eenigszins bedrijviger. Zij vielen er herhaaldelijk aan, en de gevechten zijn nog aan gang. Meer bijzonderheden vindt men in de stafberichten van dit nummer.

N. B. — Het Duitsch stafbericht van den 29n dezer dat ons te elfder ure bereikt, is lakonisch over den verloop van den strijd in Walachije. «Het leger van generaal der infanterie von Falkenhayn — aldus heet het daarin — is op heel het Walachijsche front in zegerijken opmarsch. De verslagen vijand ontwijkt in wanorde naar het Oosten». Over bezette plaatsen of bereikte en overschreden sectors geen woord; zoo moeten wij dan ook in het Russische legerbericht van den 27n l.l. gaan zoeken dat Rosiori di Vede door de centralen bezet is, evenals Waleni stroomopwaarts daarvan.

Zooals men ziet heeft de hooger geciteerde voorspelling van Marcel Hutin veel kans te worden verwezenlijkt.

DE OORLOG

De verwarde toestand in Griekenland

Londen, 28 November. — De «Times» vernoemt uit Athene: Admiraal Fournet is door koning Konstantijn in gehoor ontvangen en heeft de aandacht gevestigd op den ernst van den toestand.

De admiraal bezocht verder de bedreigde Venizelistische kooplieden en beloofde hun bescherming.

Men spreekt de hoop uit, dat de zaak geregeld zal worden.

Naar de «Kölnische Zeitung» vernoemt is de Griekse regeering niet van plan den eisch der Entente tot uitlevering der gevraagde wapenen toe te staan.

In het Engelsche Lagerhuis heeft een lid gevraagd op welken datum Venizelos de beschikking had gekregen over de 10,000,000 drachmen, zijnde dat het aandeel van Engeland in het voorschot, door de geallieerden van de Entente aan de regeering van Venizelos verleend.

Op die vraag heeft lord Robert Cecil namens de regeering het volgende antwoord gegeven:

Aan den heer Venizelos is op den 10n November bericht gegeven, dat dit voorschot zou worden gedaan en hem werd verzocht de Engelsche regeering zijn wensch te kennen te geven, op welke wijze het het gemakkelijkst te zijner beschikking kon worden gesteld. Den 17n is het antwoord ingekomen en dienovereenkomstig zou worden gehandeld.

Ronald Burrows vertelt in een ingezonden stuk in de «Times», dat hij twee telegrammen van Venizelos heeft ontvangen. Venizelos legt daarin de beteekenis uit van de neutrale strook, door de Entente tusschen Nieuw- en Oud-Griekenland afgebakend. Dit is gebeurd om de uitbreiding van den burgeroorlog te voorkomen. Maar de strook loopt op een voor de Entente onvoordeelige manier, want door het beloop van de neutrale zone is Epirus, alsmede een strook van Zuidelijk Macedonië aan de regeering van Athene gelaten. En toch won in Juni 1915 Venizelos in Trikkala in Thessalië 8 van de 13, in Larissa alle 14 zetels. In Epirus won hij er 2 van de 4 in Arta, 11 van de 12 in Janina en alle drie in Prevesa.

In alle geval zou dus in het gevolgde stelsel passen, dat vrijwilligers voor Venizelos' leger vrijelijk door de neutrale zone zouden mogen komen.

Voorts wordt door deze afbakening toegelaten, dat in Thessalië de Venizelisten bij voortduring worden vervolgd. Menschen, die zich bij Venizelos willen aansluiten, worden onder beschuldiging van hoogverraad gevangen gezet. Venizelos teekent in zijn telegrammen daartegen protest aan, terwijl hij laat uitkomen, dat het niet had kunnen gebeuren als de neutrale zone verder naar het Zuiden was gelegd.

Zeppelinaanval op Engeland

Berlijn, 28 November. — Officieel:

In den nacht van 27 op 28 November wierpen een aantal luchtschepen met succes bommen op hoogovens en fabrieksgebouwen in Midden-Engeland.

Op verscheiden plaatsen werden branden waargenomen.

Het afweervuur was buitengewoon sterk. Eén luchtschip viel aan dit vuur ten offer; het stortte neder in de buurt van Scarborough. Een tweede is niet teruggekeerd, zoodat aangenomen kan worden, dat het verloren is gegaan. De overige luchtschepen zijn teruggekomen en geland.

Engelsch bewakingsvaartuig gezonken

Berlijn, 28 November. — Bij den tocht in den nacht van 27 November werd een Engelsch bewakingsvaartuig in den grond geboord; het was de trawler «Nareval». De bemanning maakte deel uit van de Royal Naval Reserve.

Neutrale koopvaart

Londen, 28 November. — Neutrale kooplieden worden er voor gewaarschuwd, dat in de toekomst de prijzenhoven in gevallen van aangehaakte cacaoladingen, op de kooplieden den last zullen leggen, om ten volle het bewijs te leveren dat de cacao niet voor den vijand was bestemd.

Smith, de attorney-general, heeft dit gisteren in tegenwoordigheid van den president van het prijzenhof meegedeeld en daaraan toegevoegd, dat enorme hoeveelheden cacao, die in Scandinavië werden ingevoerd verdacht werden gevonden.

Uit Zwitserland

Bern, 28 November. — Naar aanleiding van de telegrafisch ontvangen mededeeling, dat de Zwitsersche Bondsraad zou hebben te kennen gegeven, dat het wegvoeren van de Belgische arbeiders een ongunstigen indruk had gewekt, schrijft het «Berner Tagblatt»: «Wij nemen aan, dat de Bondsraad nu ook in Parijs op een zelfde manier interpelleeren zal over de gebeurtenissen in Griekenland. Want de ongunstige indruk, door die gebeurtenissen in Griekenland gewekt in Zwitserland, is ten minste even groot als die, welke door het gebeurde in België is veroorzaakt.»

«Le Genèvois», een blad 'twelk pro-Entente is, klaagt in een hoofdartikel over den stilstand in de overwinningen van de geallieerden, terwijl de overwinningen der Duitschers zich verder ontwikkelen.

Het artikel critiseert de «ongelooflijke» strategie der geallieerden, wier legerbesturen te ijdel zijn, maar die waarlijk nog veel van de Duitschers moeten leeren. In plaats van de Duitsche organisatie te bespotten, zouden zij beter doen, die na te volgen. Het is een indrukwekkend schouwspel, midden in den oorlog, Duitsche arbeiders te zien werken aan het Bagdadspoor. Duitschland toont echter op elk gebied een verzienden blik. Het artikel besluit met de woorden: «Men moet de Duitsche cultuur haten, maar men moet daarvan zekere zaken overnemen, die goed — ja meer dan goed: die heilbrengend zijn.»

Duikboot- en mijnoorlog

Londen, 28 November. — Het stoomschip «Ramsgarth» is gezonken

Lloyds bericht: Het Engelsche stoomschip «Rhone» en het Griekse «Christoforos» zijn gezonken.

Londen, 28 November. — Lloyds bericht: De Fransche zeilschepen «Alfred de Courez» en «Malvina», het Amerikaansche stoomschip «Chemring» en het Noorsche stoomschip «Belle Ille» zijn gezonken. De bemanning van laatstgenoemd schip is aan wal gebracht.

Drie stoomtrawlers, thuisbehoorende te Swansea en Cardiff, benevens de stoomschepen «Alison» en «Albert» zijn gezonken.

Londen, 28 November, — Lloyds bericht: Het stoomschip «Villemois» van Esbjerg naar Grimsby is in beslag genomen.

(De «Rhone», groot 640 bruto ton, gebouwd in 1909, behoorde aan de reederij Michael Murphy Ltd te Cardiff.

Welk stoomschip «Christoforos» bedoeld wordt is niet uit te maken, daar er drie stoomschepen van dien naam in de vaart zijn.

De «Chemring» had een bruto tonneninhoud van 2615 ton, was gebouwd in 1888 en behoorde aan de Atlantic & Pacific Coast Transp. Co. te New-York.

De «Belle Ile» mat 1888 bruto ton, was gebouwd in 1908 en was in eigendom van de reederij Dampskib-Interesse-Selsk. Garonne te Christiania.

De «Alison», groot 286 bruto ton, gebouwd in 1908, behoorde aan de Northwich Carrying Co. Ltd. te Liverpool.

Er zijn verscheidene stoomschepen met den naam «Albert», zoodat niet uit te maken is, welk stoomschip bedoeld wordt.)

Londen, 28 November. — Lloyds meldt, dat de kapitein en de bemanning van het Noorsche s.s. «Visborg» van Haugesund zijn aan land gebracht. Zij meldden dat het vaartuig door een Duitsche duikboot is tot zinken gebracht.

Londen, 28 November. — Lloyds meldt, dat het Engelsche s.s. «City of Birmingham» gezonken is.

Het Engelsche s.s. «Enadon», vroeger gezonken gemeld, is te Gravesend aangekomen; het schip is ernstig beschadigd door een mijn of torpedo.

Het s.s. «Visborg», groot 1311 bruto ton, gebouwd in 1885, behoorde aan de Akt. Dampsk. Visborg, te Haugesund. Het s.s. «City of Birmingham», groot 7498 bruto ton, gebouwd in 1911, behoorde aan de Ellerman Lines Ltd., te Liverpool.

Onze Groote Letterkundige Prijskamp

Perk en Rodenbach

Wij hopen in het nummer van Zondag a.s. den Prijskamp te kunnen sluiten.

Daar wij in den vorigen Prijskamp de Vlaamsche dichters behandelden zullen wij thans nog alleen van de Hollandsche gewagen.

Wij maken alleen een uitzondering voor Albrecht Rodenbach, — Perk en Rodenbach zijn twee evenbeelden, — en voor Guido Gezelle, den voorlooper van allen, met wiens glorierijken naam wij de *Reeks van Honderd Dichters* zullen voltooien.

Jacques Perk 1859-1881

't Is treffend, en als voorbeschikt, hoe Holland en Vlaanderen aan den aanvang hunner heroplevende letterkunde van de jaren Tachtig elk op een jongen dichter kunnen wijzen, en die beide dichters zullen eeuwig jong blijven omdat ze het twintigjarige hoofd schier gelijktijdig ter eeuwige ruste nederlegden.

Zoo staan Rodenbach en Perk als twee jonge bloeiende rozelaars aan den ingang van den nieuwen tuin onzer letterkunde.

De Hollanders stellen Perk boven Rodenbach en de Vlamingen Rodenbach boven Perk en wellicht hebben beiden gelijk want Rodenbach is méér voor ons, en Perk méér in de oogen der Hollanders. Perk schreef *Mathilde*, sonnettenkrans.

Iris, zijn zwanenzang, is naar Shelley's *The Cloud* (De Wolk):

I am the daughter of earth and water
And the nursling of the sky...
I change, but I cannot die.

Ik ben geboren uit zonnegloren
En een zucht van de ziedende zee.

De wolk, geboren uit de warmte der zon en het opgetrokken vocht van de zee, lost zich weer op in tranen. Zij heeft Zefier lief, den wind, die haar verjaagt en dien zij nooit bereiken kan. De tranenlach van den regenboog is het beeld van rusteloos verlangen, van willen grijpen en niet kunnen — en het hooghartig aanvaarden van 't onvermijdelijk zieleleed van de sterfelijkheid.

In vier boeken bevat *Mathilde* de ontmoeting van Mathilde en de scheiding; zwerven in angst en verlangen, eindelijk het geluk als de vergankelijke vrouw hem tot de onvergankelijke schoonheid geworden is.

Zichier *Hemelvaart* uit «Mathilde» dat wellicht door Lamartine werd ingegeven die in *Désespoir* ons God aantoont den wereldbol in de eindeloosheid stootend:

Et d'un pied dédaigneux
Le lançant dans l'espace...

Het vers van Perk «De Godheid troont diep in mijn trotsch gemoed» gaf aan Kloos het trotsche en hartstochtelijke sonnet in:

Ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten
En zit in 't binnenst van mijn ziel ten troon.
Zijn vlucht reedt naar zijn koninkrijk
In 't glanzend zonneschingen,
Gelijk een veere prangen hem
Verraderlijke ringen.

Almachtig stijgt hij in de lucht
Door zonneglans beschongen;
Maar pijnlijk lekt hem d'open borst
't Venijn van vurige tongen.

Albrecht RODENBACH.

86 *Hemelvaart* **86**

De rondende afgrond blauwt
in zonnegloed
En wijkt ver in de verte
en hoog naar boven:
Mijn ziel wiekt als
een leeuwriks-lied naar boven,
Tot, boven 't licht,
haar lichter licht gemoet.

Zij baadt zich in den lauwen ether-vloed
En hoort met hosianna's 't leven loven:
Het floers is weg
van d'eeuwigheid geschoven
De Godheid troont
diep in mijn trotsch gemoed.

He hemel is mijn hart; en met den voet
Druk ik loodzwaar
den schemel mijner aard,
En, nederblikkend, is mijn glimlach zoet.

Ik zie daar onverstand en ziele-voosheid.
Genoegen lacht... ik lach... en,
met een vaart,
Stoot ik de wereld weg in d'eindeloosheid.

Jacques PERK.

Albrecht Rodenbach 1856-1880

Over Rodenbach weidden we uit in den vorigen Letterkundigen Prijskamp, uit liefde en bewondering voor den Vlaamschen dichter en koenen strijder.

Het volgende gedicht heet *De Arend*; 't zou ook kunnen heeten *De Slang* of *De Laster*:

87 *De Arend* **87**

De koninklijke vogel op
Der rotsen top gezeten
Heeft grootsch en kalm de zon bezien,
De hemelen gemeten.

Maar sluikend en venijnig komt
D'onedele slang gekropen
En spiedt. En op het oogenblik
Dat hij, den vlerk wijd-open,

DAGELIJKSCH NIEUWS

VOLKSVERTEGENWOORDIGER Dr BORGIGNON. — Onze lezers zullen zich nog wel herinneren hoe Dr. Borgignon, volksvertegenwoordiger voor Brussel het eerevoorzitterschap van de Brusselsche afdeeling van *Volksopbeuring*, dit bij uitstek menschlievend werk, aanvaard heeft. Het vunzig Amsterdamsch Echootje vindt daarin gelegenheid om den achtbaren volksvertegenwoordiger op de gemeenste wijze, *dans le doux langage de France*, aan te vallen. Waarschijnlijk rekent hij alle menschen van hier zoo laag als hij en durft hij het aan daarom zoo af te geven.

Borgignon est de la classe des Hendericxx en des Augusteyns! roept hij uit; — maar laaghartiger dan de sluipmoordenaar gereed tot de daad insinueert hij daarop: *Il y a de sérieuses raisons de craindre pour la santé du député de Bruxelles.*

Wij zijn van gedachte dat iemand aanzetten tot eene misdaad zeer strafbaar is; tevens weten wij hoe de kerel die insinueert maar niet tot de daad besluit toch maar een ploert is... een laf mensch!

(Borgignon is van de soort Henderickx en Augusteyns!

Er zijn ernstige redenen om te vreezen voor de gezondheid van den volksvertegenwoordiger van Brussel!)

ONZE NORMAALSCHOLEN IN GROOT-BRUSSEL. — Over de twee Vlaamsche Staatsnormaalscholen, die onlangs hunne deuren hebben geopend, kunnen wij nog melden dat de Normaalschool voor jongens, Beeckmanstraat, 26, Ukkel, onder de leiding staat van den heer Adriaenssens, die vroeger aan de Middelbare school te Turnhout werkzaam was, en daar zooveel goeds stichtte. De Normaalschool voor meisjes, in de Goudbloemenstraat, 94 gevestigd, wordt bestuurd door Mevr. Lams.

Deze bijzonderheden, vinden we vermeld in een artikel van de «Gazet van Brussel» dat sluit met een wensch, dien wij ten volle beamen:

Niet alleen de onderwijstaal, ook de geest en de inrichting dier scholen moeten Vlaamsch zijn. Veel zal hierbij afhangen van de leiding. Al wat van deze uitgaat, zoowel in hare betrekkingen met leeraars als met leerlingen en ouders moet Vlaamsch zijn. De schoolboeken, zelfs schrijfboeken en klasdagboeken, welke door het bestuur aan de inwonende leerlingen worden verstrekt, moeten Nederlandsch zijn. Wij vestigen daar de aandacht op, omdat bestuurders — en vooral bestuursters — die uit verfranschte scholen komen, uit slenter, aan al zulke kleinigheden vaak niet eens denken!...

DE BELGISCHE CONGOLEENING. — De «Moniteur Belge» in Le Havre publiceert de machtiging van den Belgischen Minister van Koloniën, in Engeland een loening te sluiten to een bedrag van £ 4 millioen, aflosbaar in 10 jaar. Als waarborg voor de aflossing en den rentedienst strekken het geheele vermogen en alle bronnen van inkomsten der Congo.

VOOR DE TOEKOMENDE OOGSTEN. — De Staatsagronomen houden zich van nu af bezig met de te nemen maatregelen voor het toekomend planten van aardappelen. Er zullen aan de landbouwers raadgevingen gericht worden, waarin hun o.a. op de noodzakelijkheid zal gewezen worden om thans reeds maatregelen te nemen ter verzekering van de noodige voorraden aan plantaardappelen voor de komende Lente. De vroege aardappelen moeten vooral in overweging genomen worden. Weldra zal er overgegaan worden tot een telling met het oog op de verdeeling der pootaardappelen. Hetzelfde voor land- en tuinbouwzaden. Het al of niet gelukken der toekomende oogsten hangt af van de zorgen, welke aan het plant- en zaaigoed besteed worden.

DE VOORRADEN KOPER EN TIN. — Een verordening van de maand Juli schreef een algemeene telling voor van alle bestaande stocks koper, tin, brons en messing. Alle voorwerpen, zullen tot den 14n December e.k. verkocht kunnen worden aan een speciaal daartoe te Brussel ingericht bureel, Koloniënstraat, 54, of aan de gemachtigden van dit organisme. De betaling zal in gereed geld geschieden.

Al de bedoelde voorwerpen, welke niet in minnelijke schikking binnen het vastgestelde termijn zullen zijn afgestaan, zullen onteigend worden en tegen ontvangstbewijs moeten worden afgeleverd, nadat de eigenaars er van verwittigd zullen zijn geworden door de zorgen van de sectie van Handel en Nijverheid (Bureel der Grondstoffen.) Verschillende schikkingen zullen er genomen worden voor het demonteeren der voorwerpen, waarin voor een deel de metalen, het voorwerp uitmakende der verordening, aanwezig zijn. Naar men weet zijn de voorwerpen van artistieke, historische of antieke waarde, vrij van alle opeisching.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 29 November. — Officieel:

Front gen. veldm. Kroonprins Ruppr. van Beieren:

Bij Givenchy, ten Zuidwesten van Lens, mislukte de in den nevel uitgevoerde aanval eener Engelsche kompagnie. In het Somme-gebied nam in de avondstonden het vijandelijk vuur ten Noorden van de Ancre en in het St-Pierre Vaastbosch toe.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 29 November. — Officieel:

Front gen. veldm. Prins Leopold van Beieren:

Niets van beteekenis.

Roemeensch gevechtsterrein

Berlijn, Woensdag 29 November. — Officieel:

Front gen.-overste Aartshertog Karel: In de Bosch-Karpathen en aan het Zevenburgsch Oosterfront voerden de Russen gisteren op vele plaatsen tegen de Duitsche en Oostenrijksch-Hongaarsche linies aanvallen uit. Zij leden eene nederlaag. Kleine plaatselijke resultaten hebben met bloedige offers moeten betalen.

Het leger van generaal der infanterie von Falkenhayn rukt op heel het Walachijsche front zegepralend op. Voor dit leger wijkt de verslagen vijand in wanorde naar het Oosten terug.

Front gen. veldm. von Mackensen:

De bewegingen van het Donau-leger staan in overeenstemmende actie met de verder naar het Noorden opereerende krachten.

In de Dobroedsha slechts geringe gevechtsbedrijvigheid.

Balkanfront

Berlijn, Woensdag 29 November. — Officieel:

Na de mislukking van het ontlastingsoffensief der Entente van uit het Zuiden, voerde de vijand gisteren slechts afzonderlijke aanvallen ten Noordwesten van Monastir en bij Gruniste, ten Oosten van de Cerna uit. Ook hiermee wist hij geene voordeelen te behalen.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, Dinsdag 28 November. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Dinsdag 28 November. — Officieel:

De Alt werd gisteren overgetrokken. In het Arges-dal is Coestea de Arges genomen.

Aan het Zevenbergsche Oostfront sloegen onze veldwachten sterke Russische verkenningsafdeelingen af.

Balkanfront

Weenen, Dinsdag 28 November. — Officieel:

De toestand is onveranderd.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Turksche fronten

Konstantinopel, Maandag 27 November. — Officieel:

Op het Kaukasisch front aan den rechtervleugel schermutselingen tusschen verkennersafdeelingen die in ons voordeel afliepen.

Verder geen gebeurtenissen van belang.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Balkanfront

Sofia, Maandag 27 November. — Officieel:

Na artillerievoorbereiding, die bijna een dag duurde, heeft de tegenstander hoogte 1050 en haar westelijke hellingen ten Oosten van 't dorp Paralevo aangevallen. De aanval is afgeslagen, ten deele in een gevecht met handgranaten door de Duitsche troepen. Nabij het dorp Groznistje hebben wij den aanval in zijn kiem verstikt.

Op den linkeroever van den Wardar heeft de vijand na een tamelijk sterke vuurvoorbereiding des avonds een aanval gedaan op de stellingen ten Zuiden van het dorp Bogoroditsa. De aanval is afgeslagen. Op de rest van het front werkzaamheid van de artillerie.

Roemeensch gevechtsterrein

Sofia, Maandag 27 November. — Officieel:

In de Dobroedscha artillerievuur op het heele front.

Door een krachtigen tegenaanval hebben wij den vijand teruggeworpen van heuvel 234 van het dorp Erkezek en in de buurt van dit dorp twee vijandelijke bataljons verstrooid.

Vrij gemakkelijk hebben wij een aanval teruggeslagen, ondernomen door eenige elementen van de derde Russische kavallerie-divisie tegen de smalle strook lands ten Oosten van het Tasjavlumeer, alsmede een aanval van infanterie ten Zuiden van het dorp Ester, Twee Russische schepen hebben zonder uitwerking onze stellingen bij het Tasjavlumeer gebombardeerd.

Bij Roestsjoek aan den Donau artillerievuur. Onze troepen en die van onze bondgenooten, die bij Swistow over den Donau zijn gegaan, zetten hun opmarsch in Walachije overeenkomstig het plan voort.

Nabij Orehovo zijn onze troepen over den Donau gegaan en zij hebben op den anderen oever Piket bezet.

Andere Bulgaarsche troepen zijn bij Lom Palanka en bij Vidim de rivier overgestoken. De stad Kalafat is in ons bezit.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Dinsdag 28 November. — Officieel:

Matige artillerieactie aan het Sommefront en in den sector van Douaumont. Op het overige front was het rustig.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Dinsdag 28 November. — Officieel:

Sir Douglas Haig seint: Onze linie ten Noorden van Ieperen werd in den afgeloopen nacht hevig en voortdurend door den vijand beschoten.

Onze verliezen zijn gering.

Wij brachten ten Zuidwesten van Souchez een mijn tot springen en bezetten den krater.

Drie vijandelijke bomaanvallen tegen den Krater werden afgeslagen.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Dinsdag 28 November. — Officieel:

Ten westen van Riga deden Duitschers ter sterkte van ongeveer twee kompagniën een aanval op Russische vooruitgeschoven afdeelingen; zij werden door ons vuur teruggeslagen.

Ten Zuiden van Riga zonden de Duitschers een gaswolk op de Russen af, het water van de Missa belette echter, dat het gas de loopgraven bereikte. Daarna schoten de Duitschers met granaten, die een tranenverwekkend gas verspreidden.

In de buurt van het dorp Dwiniatsj en de rivier Bistritza vielen Russische verkenners een vijandelijke kompagnie aan, dreven haar uiteen en maakten eenige manschappen gevangen.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Dinsdag 28 November. — Officiee:

Van de Sarca tot aan de Astico bewegingen van den vijand en artillerie-duels.

Op het Giulia-front betoonde de vijandelijke artillerie vrij groote activiteit in de Plava-zone en ten Oosten van Görz. Eenige bommen vielen in deze stad en beschadigden eenige gebouwen. De Italiaansche artillerie beantwoordde het vuur krachtdadig.

VAN ROEMEENSCHE ZIJDE

Roemeensch gevechtsterrein

Boekarest, Dinsdag 28 November. — Officieel:

Noordelijk front: Aan de Westgrens van Moldavië geen verandering.

In het Boezeve-dal tot in de buurt van Dragoslavele patrouille-acties en artillerievuur, vooral in het Prahova-dal, waar de vijand gebruik maakte van verstikkende en tranenverwekkende gassen.

Westelijk front: Over het algemeen verliep de dag van gisteren zonder gevechten, behalve aan de uiterste rechterzijde, waar de vijandelijke zware artillerie in actie was en eenige, weinig beteekenende, gevechten werden geleverd.

Zuidelijk front: Artillerie-vuur aan den Donau.

In de Dobroedscha: Geen veranderingen.

TELEGRAMMEN

De «Norval» vermist

Londen, 28 November. — In verband met het communiqué van de Duitsche Admiraliteit omtrent den tocht naar de Engelsche kust deelt de secretaris van de Admiraliteit mede, dat bericht is ontvangen, dat de gewapende treiler «Norval» vermist wordt en dat dit vermoedelijk het schip is, waarvan het Duitsche bericht melding maakt.

De Italianen over den toestand in Roemenië

Uit Lugano wordt aan het «Berl. Tageblatt» geseind, dat de Italiaansche bladen thans geen geheim maken van hun bezorgdheid over den toestand van Roemenië. De «Corriere» schrijft: De oorlog in Roemenië is thans in een zeer smartelijke phase getreden, het lot van Roemenië zal in deze week beslist zijn. De Midden-Europeesche mogendheden hebben met zoo snel tempo geopereerd, dat de Russen en Roemeniërs dadelijk met hetzelfde tempo hadden moeten antwoorden, wilden zij niet te laat komen. De verwachting dat de Midden-Europeesche mogendheden over te weinig troepen beschikken is zelfmisleiding geweest en ongelukkigerwijze heeft de Duitsche legerleiding de grootste bekwaamheid getoond door groote troepencontingenten van het eene front naar het andere over te brengen. Bovendien zijn de tegenstanders in het bezit van veel oorlogsmateriëel.

De «Corriere» betreurt het ten slotte met Hervé dat de Entente niet reeds een jaar geleden het leger van Sarrail op een half millioen man gebracht heeft, om Bulgarije te verpletteren. Dan zou Roemenië thans niet in gevaar verkeeren.

De «Popolo d'Italia» schrijft: Duitschland geeft thans een schouwspel te zien van zoo groote organisatie, van zoo'n onwankelbaren wil en van zoo'n geweldige geconcentreede kracht om te overwinnen, dat wij met een nog grootere organisatie moeten antwoorden.

De burger-mobilisatie in Duitschland

Berlijn, 28 November. — De «Victoire», het blad van Hervé, zegt naar aanleiding van het plan om in Duitschland tot burgerdienstplicht over te gaan: Duitschland bereidt met de koenheid van zijn organisatie-genie een slag voor, naar welks maatstaf gemeten de Poolsche zaak kinderspel is. Neemt u in acht. Wanneer het Duitschland gelukt op verstandige manier zijn mannen en vrouwen van zestien tot vijf-en-zestig jaar te mobiliseeren, dan zal het in het voorjaar zooveel vliegtuigen en zeppelins hebben, dat de hemel er door verdonkerd wordt. Het zal een ontelbaar aantal duikbooten hebben en een tienmaal sterkere artillerie, met tienmaal meer munitie. Ondanks zijn uitputting zal Duitschland millioenen nieuwe strijders tegen ons hebben.

«L'homme Enchaîné» (van Clemenceau) schrijft: Duitschland mobiliseert alles; wij schrijven er krantenartikels over, in plaats dat wij Duitschland vóór geweest zijn.

Het «Journal des Débats» zegt, dat Frankrijk zijn geestkracht moet verdubbelen en «l'Œuvre» betoogt, dat Frankrijk zich nog een groote inspanning zal moeten getroosten.

DENEMARKEN EN DE OORLOG

Kopenhagen, 28 November. — Volgens «Ekstrabladet» heeft het Engelsche gezantschap hier Deensche steenkolenhandelaren aangeschreven, dat zij op geenerlei wijze iets met Duitsche steenkolen te maken mochten hebben. Anders zou hun de levering van Engelsche steenkolen worden ontnomen.

«Ekstrabladet» noemt dat een onmogelijken Engelschen eisch. Zelfs de Engelsche pers, zegt het blad, keurt deze Engelsche maatregelen sterk af, aangezien er slechts door wordt bereikt, dat de Duitsche steenkolen zich in Denemarken een grootere markt openen. En dat zou Duitschland in staat stellen, van Denemarken in ruil de levering te verlangen van waren die het het meest noodig heeft.

De aanschrijving, zegt «Ekstrabladet» voorts, komt wel voort uit de bekende belangstelling van Engeland in het welzijn van kleine staten, maar de Engelsche autoriteiten dienen toch in te zien, dat het Engelsche gezantschap hier toch een weinig al te Engelsch is opgetreden.

DUITSCHLAND EN NOORWEGEN

Keulen, 28 November. — De «Köln. Ztg.» publiceert een telegram uit Berlijn over de betrekkingen tusschen Duitschland en Noorwegen. De kwestie der Noorsche verbodsbepaling op het verblijf van buitenlandsche duikbooten in de Noorsche territoriale wateren, is, naar uit de Noorsche bladen schijnt te blijken, in een kalmer stadium gekomen.

Het Noorsche standpunt moet aan een herziening worden onderworpen, waarbij Duitschland natuurlijk niet al te halsstarrig mag blijven staan op kleinigheden, doch met zich moet laten praten, wanneer maar aan den anderen kant goede wil voorhanden is. Juist over gebrek aan goeden wil heeft Duitschland zich te beklagen gehad. Wij moeten niet enkel in de duikbooten-kwestie, doch ook — en vooral — op ekonomisch gebied eischen, dat wij met alle anderen als gelijkgerechtigden worden behandeld. Met allen nadruk moeten wij ons ertegen verzetten, dat Noorwegen, meer dan het een neutralen staat betaamt, de belangen behartigt van onze tegenstanders.

Velerlei

—— Naar de «Vossische Zeitung» uit Sleeswijk-Holstein verneemt, komen daar vele Russische boeren uit Wolhynië aan, om zich er te vestigen. Tot dusverre bedraagt hun aantal 1500 personen. De meesten hebben paarden, koeien, landbouwwerktuigen en geld medegebracht en willen grond aankoopen, wat er wel op wijst, dat er geen sprake is van een tijdelijk oponthoud. Er zijn nog meer boeren uit dezelfde streek naar Sleeswijk-Holstein onderweg.

—— Naar de Londensche korrespondent van de «N. R. Ct.» seint, meldt de «Times», dat de regeering de oorlogspensioenwet in haar tegenwoordigen vorm zoo goed als ingetrokken heeft en het onderwerp zoo zal wijzigen, dat er een beter bestuur van de pensioenen wordt voorgesteld.

De «Nation» herinnert, dat, blijkens mededeeling in het Lagerhuis, er nu, als gevolg van den oorlog, in Engeland reeds 50,000 weduwen, 100,000 weezen en 70.000 invaliden zijn. Er waren onlangs 22.000 mannen, die wegens ongeschiktheid geen soldaat meer waren en dus geen soldij meer trokken en niet geacht werden voor pensioen in aanmerking te komen. Dank zij de tusschenkomst van het Parlement is dat aantal tot 3000 verminderd. Minister Henderson gaf toe, dat het onbillijk was mannen, die door onbekwame dokters voor het leger waren goedgekeurd, nadat ze verbruikt en ontslagen waren, zonder vergoeding te laten voor het werk, dat ze vóór hun opneming in he leger hadden en nu kwijt zijn. Volgens hem waren er 50,000 in dat geval.

—— In Duitschland zullen munten van aluminium ter waarde van 1 pfennig geslagen en in omloop gebracht worden.

—— De Engelsche regeering heeft met de regeeringen van het Australische Gemeenebest en Nieuw-Zeeland een overeenkomst gesloten, waardoor de wol uit die koloniën te harer beschikking komt.

—— De vereeniging van de kaarders in Manchester heeft, wegens weigering van loonsverhooging, besloten me 9 December te staken. De regeering, gelooft men echter, zal deze staking in de weverijen niet gedoogen.

Om een staking in de kolenmijnen van Zuid-Wales te voorkomen, worden de onderhandelingen over loonsverhooging voortgezet.

—— Te Berlijn zijn Donderdag j.l. de eerste wilde zwanen, die in het Noorden geschoten waren, ter markt gebracht. Ze worden tegen 42 mark verkocht en wegen gemiddeld 11 pond. Om den sterken smaak weg te nemen moet het vleesch eerst onder toevoeging van hooi in een ketel worden afgekookt.

—— In verband met het gebrek aan pasmunt in Duitschland hebben de kleurstoffenfabrieken te Wiesdorf hun toevlucht moeten nemen tot het uitgeven van bons aa nhun arbeiders. Den winkeliers ter plaatse werd door de fabrikanten verzocht de bons in betaling aan te nemen en met de stedelijke spaarbank kwamen zij overeen dat deze de bons zal inwisselen.

—— Een Reuter-telegram uit Delhi vertelt nog eens, dat Engelsch-Indië vol geestdrift voor den oorlog is. De onderkoning, die een reis van drie maanden door het rijk maakt, vindt er overal de sporen van. Van alle kanten komen bijdragen voor den oorlog in. Inlandsche officieren, van het Westelijk front in Frankrijk teruggekeerd, zijn vol optimisme. De legers van de Entente, zeggen zij, zijn veel beter dan de Duitsche.

In heel Indië maakt men steeds meer munitie, transportwagens, enz. Het Indische leger is best. In het heele land heerscht rust; ook na de tuchtiging van de Mohmands met de wapenen en door een blokkade, aan de grenzen.

De laatste moesson is gunstig geweest. De ogst laat zich in het algemeen goed aanzien. Tarwe belooft veel. De katoenoogst is door den laatsten regen wat beschadigd. De handel bloeit, wat uit den uitvoer blijkt.

Buitenland

CHARLES BOOTH †

In Engeland is overleden Charles Booth, de welbekende filanthroop en sociale hervormer.

VAN DUITSCHE ZIJDE

Bern, 28 November. — Volgens een bericht uit Lyon, is het in de fabrieken te Creusot Donderdagavond tot een bloedige vechtpartij tusschen Franschen en Chineesche werklieden gekomen. Een chef-monteur en twee Fransche werklieden werden door ongeveer 30 Chineezen aangevallen. Bij het handgemeen werd een Chinees gedood, een ander zwaar gewond; een Fransch arbeider en een politie-beambte werden eveneens zwaar gekwetst. Een troepenafdeeling werd tot herstel van de orde ontboden.

KEIZER FRANS JOZEF †

Weenen, 28 November. — Nadat hedenmorgen het lijk van wijlen keizer Franz Jozef was ingezegend, werd het publiek in de kapel van den Hofburg toegelaten, om van den dooden keizer afscheid te nemen. De kerk is in diepen rouw gehuld. Voor het hoofdaltaar staat op een verhooging de met zwart en goud vervierde, op een tapijt van goudbrokaat rustende lijkkist. Daarvoor liggen de kransen van de naaste familieleden. Aan de wanden hingen talrijke kransen.

De aandrang van het publiek was zeer groot. In eerbiedige stilte trokken de scharen diep ontroerd langs de kist van den dooden keizer, om hem een laatsten groet te brengen. Ook Woensdag en Donderdag wordt het publiek in de kapel toegelaten.

Bij het overbrengen van het lijk van Schönbrunn naar de Hofburgkapel waren aanwezig keizer Karl, keizerin Zita, en de leden van het keizerlijk huis. De inzegening had plaats door den kardinaal-aartsbisschop van Weenen.

Binnenland

UIT GENT

Onvoorzichtige daad. — Dinsdagmorgen, kwaart over zeven uur, Vander Beken Martha, oud 19 jaar, dienstmeid, wonende Godshuizenlaan, 84, het vuur willende aanwakkeren, goot er petrool op. De kan ontplofte en het meisje werd aan den arm verbrand.

Verstikt. — Vermeulen André, oud 18 jaar, electricien, en zijne vrouw, Van Lint Elvire, 18 jaar, bewonen eene kamer in het huis nummer 16 der Snoeckstraat; zij

hebben een zoontje Robert, oud 3 maand. Maandag, tegen den middag, was de moeder eene boodschap gaan doen. Toen zij terugkwam vond zij het kind verstikt. De « lokke », die het in den mond had, was in het keeltje gedrongen en zoo was het wichtje versmacht.

Beroepshof. — Voor diefte, met braak, van weefsels ter waarde van 4 tot 5 duizend frank, ten nadeele van M. De Smet Amandus, van Moeskroen, in den nacht van 31 Maart ll., werden door de rechtbank van Kortrijk verwezen L. G. en A., V. J. en H. E., allen werklieden te Moeskroen tot 18 maand gevang met onmiddellijke aanhouding.

Zij sloegen beroep in doch het Hof heeft eenvoudig de straf behouden.

Hulp aan behoeftige werkloozen. — De 33e betaling voor hulp aan werkloozen geschiedt op Woensdag en Donderdag, 29 en 30 November aanstaande, voor het tijdperk van 13 tot 25 November. De personen die na 18 November ingeschreven zijn bekomen nog geenen onderstand. De klachten zullen opgeschreven worden Vrijdag 1 December, in het lokaal «Willem Tell», Bagattenstraat, 33. Het publiek wordt dringend verzocht **uitsluitend op dien dag** zijne klachten in te dienen.

2e Prijskamp-Tentoonstelling van speelgoed. — Woensdag 29 November tot Zaterdag 2 December (van 3 tot 7 uur namiddag) inkomgeld. 10 centiem (met gepast geld). Vrijdag 1 December, 's morgens van 10 1/2 tot 12 1/2 ure, insgelijks aan 10 centiem.

De personen die aankoopen gedaan hebben in de tentoonstelling van speelgoed, worden verzocht de voorwerpen te komen afhalen, op vertoon van hun kwijtschrift, als volgt: Zondag 3 December, van 10 1/2 tot 1 uur, voor de letters A, B, C, E, F, G, H, I, J, K. Maandag 4 December, van 10 1/2 tot 1 uur, en van 3 1/2 tot 6 1/2 uur, voor de letters D, L, M, N, O, P. Dinsdag 5 December, van 10 1/2 tot 1 uur, en van 3 1/2 tot 6 1/2, voor de letters Q tot Z. De tentoonstellers moeten ook hunne niet verkochte voorwerpen wegnemen op de hierboven vermelde dagen en uren en in dezelfde volgorde van letters. De bijzondere stands mogen, mits voorafgaande kennisgeving, ontruimd worden naar keus, Zaterdag 2 December, van 7 tot 8 1/2 uur des avonds, en verder op de hierboven vermelde dagen en uren. Te rekenen van heden kunnen de tentoonstellers den verkoopprijs van de tot nu toe verkochte voorwerpen voluit ontvangen, aan de bijzonderste kas, in de Troonzaal, alle dagen, 's morgens van 10 1/2 tot 12 1/2, op vertoon van hun inschrijvingskaart en identiteitsbewijs. De voorwerpen welke ten laatste Dinsdag 5 December niet afgehaald zijn, zullen ten **koste** van hunne eigenaars en zonder eenige verantwoordelijkheid voor het breken of beschadigen, naar een ander lokaal overgebracht worden. De bijzondere prijzen, belooningen en diplomas zullen op eenen later te bepalen datum uitgedeeld worden.

Nieuws uit Brussel

OM ACHT UUR GESLOTEN. — De bestuurders van de Brusselsche schouwburgen, spektakelzalen en kinema's in hunne belangen getroffen door het vroege sluitingsuur en bedacht op den toestand van hen die leven moeten door het publiek verstrooiing te bezorgen, hebben zich gewend tot den heer Goeverneur van Brussel en de provincie Brabant om een uitzonderingsmaatregel te treffen voor hen, die naar de schouwburgen gaan.

Zij ontvingen het volgende antwoord:

« 't Is met vreugde dat ik de verzekering, die u me geeft, verneem hoe het personeel van de schouwburgen en het grootste gedeelte van hen die de schouwburgen bezoeken, niets gemeens hebben met manifestatiën, die belanghebbende en gewetensbezwaarlooze ophitsers bedenken om de onnadenkende massa tot het volbrengen van daden te voeren, die ze dan zwaar moet beboeten, terwijl de ware schuldigen zich voorzichtiglijk op het achterplan houden en zich alzoo aan alle straf ontrekken. Nochtans is het mij leed geen uitzondering te kunnen maken op mijn bevel ten profijte van eene enkele korporatie en van de schouwburgliefhebbers, en ik kan mij slechts keeren tot het bedachtzame en kalme deel van de bevolking, opdat zij alleszins zorge dat zij alle middelen gebruike om de handelingen van ophitsers te ontzenuwen ten einde de bevolking van dwaze manifestatiën af te keeren, die slechts nadeel aan heel de bevolking berokkenen. »

Hierbij een enkele vraag. Zoowat 6000 personen zien hunne inkomsten in dezen tijd merkelijk verminderd. Zullen de lui, die aanleiding tot de zoogezegde manifestatie gaven, zich doen kennen om uit hun zak die menschen het geleden verlies te vergoeden?

Zoo ze zich liever schuil houden begaan ze eene oneerlijke daad. Oneerlijke daden zijn rechtstreeks in strijd met goed-begrepen vaderlandsliefde.

SCHRIKKELIJKE ONTPLOFFING. — Zaterdag morgen werd te Brussel rond 8 1/2 ure, plotseling een verschrikkelijke ontploffing gehoord. Weldra echter liepen al de menschen in de richting van het slachthuis te Cureghem, waar een verschrikkelijke toestand heerschte.

Wat was er gebeurd?

De zoogenaamde vetketels, in de magazijnen 10 en 11, verhuurd aan de beenhouwers Palinckx en Van Winckel, waren ontploft. Rond 8 1/2 ure waren werklieden der gas aan de ketels aan het werken om een gasontsnapping te ontdekken. Wat er gebeurd is weet men nog niet, doch wellicht zal het Parket de oorzaak vinden van de ontploffing die kort daarop voorkwam. Op het oogenblik dat wij ons ter plaatse begaven was juist het Parket met zijn onderzoek bezig.

Het Parket zet zijn onderzoek voort met medewerking van de Gasmaatschappij. Tot heden weet men echter nog niet waaraan de ontploffing is toe te schrijven.

HONDENKOERSEN. — Het Gemeentebestuur van St-Pieters-Woluwe heeft in zijn laatste zitting besloten voor 1917 de taks van 200 frank te behouden, welke te betalen is door de inrichters van hondenkoersen, voor iederen dag dat er een dergelijke vergadering wordt ingericht op 't gebied der gemeente.

VLAAMSCHE MUZIEK. — In het lokaal van « Labor », Veydtstraat, 18, worden door M. Ch. Delgouffre iedere week voordrachten gegeven over « De geschiedenis der muziek ». Men deelt ons mede dat de aanstaande voordracht zal handelen over: « De muziek in de XVe eeuw en de Vlaamsche muziekmeesters ».

— Men deelt ons mede dat op Zondag 3 December, de Poppententoonstelling zal gesloten worden en dat te dier gelegenheid een groot koncert zal gegeven worden te 5 ure, door de Koninklijke Maatschappij « Cercle Instrumental » van Brussel, die onder de leiding van Meester Jan Strauwen onder andere « De Pacificatie van Gent », van Peter Benoit, zal uitvoeren.

ONZE KUNST IN DUITSCHLAND. — Eindelijk zullen de Brusselaars ook het genoegen hebben de kunstwerken te bewonderen welke door onze jongens in Duitschland gemaakt werden tijdens hunne ballingschap.

Inderdaad, overal hangen prachtige plakkaten uit, welke de tentoonstelling aankondigen; de gevangen soldaat die er op afgebeeld is, zit er te mijmeren, kijkend de trekvogels achterna die van het vaderland komen, en daar, hoog in de lucht, heenvliegen zonder hem nieuws te melden, helaas! van hen die hij achterliet. 't Is een echt juweeltje, een kunstwerkje, dat zeer de aandacht wekt.

De tentoonstelling « Onze kunst in het Duitsche gevangenkamp », onder bescherming van « Belgische Kunst », zal plaats hebben in de zaal Aeolian, 134, Koninklijkestraat, van 2 tot 18 December, alle dagen tusschen 11 en 5 ure. Inkom: 25 centiem. Voor de openingsplechtigheid op 2 December, om 3 uur, is de inkom op 1 fr. gesteld. Men vindt er werken van de krijgsgevangen kunstenaars Bougeois, Bonaert, De Boudt, Francken, Grand, Grislain, enz., enz.

Geen twijfel of de Brusselsche bevolking zal niet nalaten in dichte drommen naar de werken onzer jongens in Duitschland te gaan zien; want is het niet als een groet van ginder aan hun landgenooten, uitgesproken door hun kunst?

GEMEENTERAAD VAN ST-GILLIS. — Deze week had te St-Gillis eene gemeenteraadszitting plaats waar besloten werd toe te treden tot de Kooperatief der Goedkoope Spijshuizen; de rekeningen voor 1915 van 't Weldadigheidsbureel werden goedgekeurd; aan de Hospiciën werd een verhooging van krediet toegestaan; en ook het Werk der Goede Melk voor de Kleinen zag zijn hulpgeld verhoogen.

Stadsnieuws

De komiteitsuiker. — De suiker die op dit oogenblik in onze komiteiten wordt afgeleverd, heeft een alles behalve aangenaam smaakje. Wij hebben reeds dikwijls van dit feit gewaagd en schreven dan — misschien wel verkeerdelijk — dien onaangenamen smaak aan de slechte of vervalschte kwaliteit van den suiker toe. Het scheikundig onderzoek heeft nochtans uitgewezen dat deze suikerwaar van zuivere en onvervalschte hoedanigheid en geur of smaak dikwerf zonderlinge parten spelen.

Het ware nochtans billijk dat een ander goedje met minder aangename smaakjes aan onze bevolking bedeeld werd, want met andere spijzen verwerkt of aangewend, bederft het heel het gerecht. En voor 't weinige dat dit laatste op zichzelf in de huidige omstandigheden nog waard is, mag zulks liefst vermeden worden.

Schoenen en leder. — Het leder blijft nog maar steeds aanhoudend opslaan en de prijs der schoeisels blijft natuurlijk in dezelfde verhouding — of wanverhouding? — stijgen. Voor den Winter ziet het er dus met de schoenen alles behalve rooskleurig uit. Het is een vaststaand feit dat de omstandigheden veel hebben laten ontdekken en te nutte maken wat vroeger als vuilnis en afval beschouwd werd, of van geen nut voor de nijverheid geacht werd. 't Is dan ook niet uitgesloten dat de beproevingen die wij thans doormaken veel aan 't licht zouden doen komen waarvoor we vroeger zouden beschaamd geweest zijn het te gebruiken.

Zoo ook voor de schoennijverheid. Het is niet uitgesloten dat wij binnen een maand of drie onze elegante vrouwtjes langs de Meir zien trippelen met houten zooltjes onder de schoentjes met gehecl stoffen « overleer ». 't Zal wel wat meer gerucht maken, maar de « mode » zal er wel zorg voor dragen dat het zóó moet zijn...

Erge val. — Gisteren avond, rond 9 ure, is de agent Jaak Van den Berghe, door de duisternis misleid, in den cirkel gevallen waarin de Amerika-brug draait. De ongelukkige bekwam kneuzingen aan de knie en al zijn onderkleederen werden erg gehavend. De agent heeft zijn dienst niet kunnen voortzetten.

Akelige vondst. — Een kinderlijkje. — Gisteren nacht, rond 2 ure, vond de nachtwaker Matheas Rycken, wonende in de Guldensporenstraat te Borgerhout, in de poort der woning van de Wed. Wildiers, Korte Herenthalschestraat, 25, een met store-koord omwonden pak, waarin een onbekend kinderlijkje gewikkeld was. Het arm schaapje had een koord aan den hals en den mond was dichtgeschroefd met watte. Het lijkje was gehuld in een stuk zijden voëring en grauw papier, hetwelk, door het dagLicht verkleurd zijnde, waarschijnlijk tot lichtverduistering van een venster moet gediend hebben.

De dood van het wichtje werd vastgesteld door den heer Dr Van Opstal, die het lijkje naar het doodenhuis der Korte Dijkstraat ter beschikking van het gerecht deed overbrengen.

Men heeft een ijverig onderzoek geopend om de ontaarde moeder op te zoeken.

Petroleum, a. u. b. — Nu de Winter stillekens-aan gaat invallen en er nog vele menschen in onze stad gevonden worden die zich de weelde eener gaspit of glooilampje niet kunnen veroorloven, zou het meer dan wenschelijk zijn dat ons « komiteit » eens voor petroleum ging zorgen. Onze bevolking vraagt niet veel en weet zich nogal te schikken naar de omstandigheden, maar het hoogstnoodige is steeds welkom. Zou er eindelijk mogelijkheid bestaan die brandstof — al ware het dan slechts in geringe mate — te bekomen? Laat ons het hopen.

Nieuwste, met gas gevulde
Wotan-Lampen
Wotan G' Lampen 25-100 Watt
Wotan G'
vervangen met voordeel de gewone metaaldraadlampen
By spaarzaamst verbruik, gunstigste lichtbron.
Nieuwste, direct leverbare soorten:
25 Watt · 100-130 Volt
40 Watt · 140-165 Volt
60 Watt · 200-230 Volt
Een vrage prospectus om bij installateurs en wederverkoopers; waar niet verkrijgbaar wende men zich tot Siemens-Schuckert Brussel, Luik en Antwerpen.

Lijst der gevonden voorwerpen van 20 tot 26 November 1916. — 2de wijk: ten bureele, een kinderpels;

3de wijk: door Jan Rombaut, Kronenburgstraat, 12, een vrouwen-lichtteekening; door Eugeen Leenaerts, Schuttershofstraat, 67, een langharig ros hondje, reu, zonder kenteeken;

5de wijk: door De Clerck, Delinstr., 24, een witte kinderpels;

6de wijk. door Mevr. Denkens, Exaamstraat, 12, te Borgerhout, een langharig grijs hondje, zonder halsband of kenteeken; ten bureele, een kindergeldbeugel inhoudende 7 centiemen;

8e wijk: door Mevr. Johansen, Montignystr., 37, een hondje ,soort brabançon; door Luyckx, Paleisstraat, 137, een zwart kortharig hondje, reu, soort brack; door Wens, Kielschevest, 88, eene somme geld in bankbriefjes; door Somers, Kastellstraat, 21, een kleine rosse griffon; door Van Koetsem, Korte Achteromstraat, 7, een soort draagzak en eene manshandschoen; ten bureele terug te bekomen, een blauw zakje inhoudende kleederen, denkelijk van een meldeplichtige, gevonden in het tramhuisje rechtover de Zuidstatie.

Havennieuws. — Op 28 November liepen in onze haven 1 stoomboot, 3 sleepbooten, 7 motorbooten en 25 lichters binnen, terwijl dien dag 3 stoombooten, 1 motorboot en 8 lichters onze haven verlieten.

Hoop en Liefde. — Maandag avond had deze machtige Toon- Tooneel- en Letterkundige Maatschappij, hare leden wederom samengeroepen, om te genieten van het schoonste wat onze Vlaamsche dicht- en muziekschat bevat. Zeer talrijk hadden de dames en heeren den oproep van het bestuur beantwoord, en de feestzaal van haar lokaal, Cellebroedersstraat, 16, was dann ook geheel met belangstellenden gevuld.

Mej. Antonia Albrecht, die we steeds met hetzelfde genoegen terugzien, roert aller gemoed, door het lieve voordragen van « In het Nachtasyl », van Ada Negri, « De Saaibol », van A. De Smet, en « Het Vlaamsche Woord », van Guido Gezelle.

« De Blinde Scheper », van J. De Klerk, en « Alléén », van J. Van Hove, worden op verdienstelijke wijze gezongen door heer J. Roelants.

Heer Willem Benoy, de verdienstelijke liefhebber van « Hoop en Liefde » legt al zijn talent in « Zee-Balade », van Marie Boddaert, en « Kantvrouwken », van Hub. Melis. Hij liet zich bijzonder gelden in een paar humoristische voordrachten, « De Sneldichter », en « Toon en Toos in de opera », waardoor hij het dankbare publiek uitbundig deed toejuichen, en dit was dan ook ten volle verdiend.

Wij hoorden nog: « Zoodra de Mei het dal begroet », van Jul. Benoit; « 't Maagdelieveken », van Em. Wambach, en « Fallih 'Fallah! », van F. Van der Stucken, gezongen door Mej. Marg. Van Breda, een veelbelovende zangeres, met eene goede toekomst, en dit onder de kundige liding van den gewaardeerden baszanger heer F. Herrebrant.

De jonge heer K. Albert, opende het feest met en paar goedgekozen klavierstukken.

Vergeten wij niet te vernoemen de juffer Anna Olens, de bekwame pianiste, welke de verschillende uitvoerders begeleidde, en dit met een offervaardigheid en virtuositeit, waarvoor zij de bijzondere hulde verdient.

Aan het einde van het feest, dankt heer Frits Van Carpels, voorzitter van « Hoop en Liefde », de verschillende medwerkers, voor hunne kunstvolle uitvoering, en heeft tevens een woord van dank ten beste voor het publiek, om zijn bijzondere aandacht.

Rechterlijk Nieuws

KRIMINEEL GERECHTSHOF VAN ANTWERPEN

MOORD TE RYKEVORSEL

Twee beschuldigden

De eerste zaak, die, volgens wij vroeger vermeldden, door de gezwoornen moest geoordeeld worden, is de zware beschuldiging die rustte op twee steenbakkersgasten van bedoelde gemeente, in het arrondissement Turnhout gelegen, namelijk Antoon Van Roy, aldaar geboren in April 1897 en bijgevolg pas negentien jaar oud! en Pieter Van Aerde, geboren te Westmalle in September 1877.

In tegenstelling met het gesukkel dat bij vorige gelegenheden plaats had, was er geen moeilijkheid om de gezwoornenbank samen te stellen; bijna al de aangeduide leden van de jury waren ditmaal in het land en beantwoordden de oproeping. Degenen die zijn geroepen geworden om voor deze zaak te zetelen, waren allen hier. Slechts ééne uitzondering: er was er een van Brecht.

Ten gevalle van dezen, heeft men 't er op toegelegd, de zittingen om 4 uur namiddag te sluiten: zooniet ware die mensch in de onmogelijkheid geweest om te zijnent den eigensten dag te kunnen werderkeeren.

De omstandigheden van dit krimineel proces kunnen als volgt samengevat worden:

In den nacht van Zaterdag 12 op Zondag 13 Oogst 1916 kwam de eerste beschuldigde, Van Roy, den heer Frans Lenaerts, opzichter der steenbakkerij Van Liempt, te Rykevorsel wekken, bewerende dat er dieven binnengedrongen waren in de machinezaal van het fabriek. M. Lenaerts volgde hem zonder wantrouwen.

Op de aangeduide plaats gekomen en doende opmerken dat hij niets verdachts zag noch hoorde, kreeg hij in den rug de lading van een jachtgeweer en viel ten gronde overvloedig bloed verliezende; met behulp zijner vrouw, toegeloopen op zijne kreten, gelukte hij bij hem te huis weder binnen te geraken, maar hij bezweek vier dagen later aan zijne schrikkelijke wonden.

Van Roy, denzelfden nacht aangehouden, werd in het bezit gevonden van twee jachtkardoezen en deed weldra bekentenissen.

Op Vrijdag, 11 Oogst, had de tweede beschuldigde, Van Aerde, hem voorgesteld hem te helpen om Lenaerts te dooden om vervolgens de brandkast te kunnen plunderen; hij had hierin toegestemd en had denzelfden avond zijn jachtgeweer aan Van Aerde geleend.

's Anderendaags, 12 Oogst, zijn de twee beschuldigden bijeen gekomen in de omstreken van de steenbakkerij, en terwijl Van Roy, Lenaerts ging opkloppen zette zich Van Aerde in hinderlaag, het geweer in de hand, achter eene water pomp, gelegen op eenige meters van de transbordeurlijn langs waar het slachtoffer moest voorbijgaan.

Zoohaast de daad bedreven was namen de beschuldigden de vlucht. Van Roy, de verdachtingen hopende af te weren, begaf zich nochtans bij Lenaerts om inlichtingen te nemen nopens de gezondheidstoestand van het slachtoffer, en vertrok dan in allerhaast onder voorwendsel een geneesheer te halen; hij vond Van Aerde in de nabijheid van den kleiput, hielp hem het geweer begraven, ontving van hem de twee ongebruikte kardoezen met opdracht deze te doen verdwijnen en keerde vervolgens naar huis waar hij aangehouden werd.

Van Aerde loochent de feiten; hij beweert onrechtvaardig bezwaard te worden door Van Roy.

Van Roy is gedeeltelijk op zijne bekentenissen teruggekomen en heeft beweerd, tegen alle waarschijnlijkheid, geloofd te hebben volgens gezegden van Van Aerde, aan de tegenwoordigheid van dieven in de steenbakkerij, maar de inlichtingen die hij verplicht was te geven volgens dit nieuw verhaal, nopens zijn tijdsgebruik zijn gelogenstraft geworden door de ontvangen getuigenissen.

Na nopens het gebruik van zijnen tijd in den avond van 12 Oogst verwarde uitleggingen te hebben gegeven, eindigde hij met te verklaren van zijn huis weggegaan te zijn rond 9 1/2 uren om, met zijnen gebuur Wouters, op een stuk land, gelegen in de nabijheid zijner woning aardappelen te gaan stelen, hetgeen geenszins de mogelijkheid uitsluit van zijne tegenwoordigheid in de steenbakkerij op het oogenblik der misdaad.

Bijgevolg waren Van Roy en Van Aerde beschuldigd van te Rykevorsel (Kanton Hoogstraten) in den nacht van 12 op 13 Oogst 1916, als daders of mededaders, hebbende de misdaad gepleegd of tot het plegen rechtstreeks medegewerkt of door welke daad ook tot het plegen zulke hulp te hebben geboden dat zonder hunnen bijstand de misdaad niet hadde kunnen bedreven worden, vrijwillig en met inzicht om ter dood te brengen en met voorbedachten raad eenen moord te hebben gepleegd op den persoon van Frans Lenaerts.

Een vijftiental getuigen werden gehoord.

De hr substituut Angenot heeft gerekwireerd dat, de feiten genoegzaam bewezen zijnde, een bevestigend antwoord zou uitgebracht worden op de vier vraden — n.l. twee voor elken beschuldigde: 1° Is deze persoon plichtig aan doodslag? 2° Was die doodslag voorbedacht? — die zouden gesteld worden.

Advokaat Bernays, voor Van Roy, pleitte echter dat de feiten niet genoegzaam bewezen zijn. Beschuldigde loochent en beweert dat zijne eerste zoogenaamde bekentenissen verkeerdelijk werden opgevat. In zulken jeugdigen leeftijd, en nooit te voren van eenig misdrijf zijnde beticht geweest, is die jongen wellicht in verwarring gekomen.

Advokaat Mathé pleitte voor Van Aerde.

Na repliek van het Openbaar ministerie, kwam dupliek van advokaat Van Lil, die ook Van Roy verdedigde.

De beraadslaging van de gezwoornen bracht het volgend resultaat:

Het antwoord is bevestigend op de 1e vraag, met 7 stemmen tegen 5, waardoor de 2e vraag verviel; bevestigend op de 3e en de 4e.

Het Hof — samengesteld uit de heeren de Lichtervelde, voorzitter, Biart en Godding, assessoren, — verklaarde, na beraadslaging, zich aan te sluiten bij de meerderheid van de jury, en veroordeelde vervolgens bij aanneming van verzachtende omstandigheden, den eersten beschuldigde tot 20 jaar dwangarbeid, en den tweeden tot levenslangen dwangarbeid.

Brievenbus

A. Krijt en Ed. Janssens. — Gelieve u te wenden Prinsesstraat, 16.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

OVERLIJDENS VAN 29 NOVEMBER 1916

Mannelijk geslacht: E. Hamels, handelsbediende, 31 jaar, Kammenstraat, 22.

1 kind beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: M. De Block, St-Michielskaai, 27; M. Van de Poel, z. b., Schoytestraat, 58.

Overlijdens: mannelijk geslacht, 2; vrouwelijk geslacht, 2; totaal: 4.

Geboorten. mannelijk geslacht, 2; vrouwelijk geslacht, 2; totaal: 4.

Beursoverzicht

ANTWERPEN, 29 NOVEMBER 1916

Antwerpen 2 1/2 1887, 81 1/4; id. 2% 1903, 68 3/4; Brussel 2% 1905, 67 1/8; Gent 2% 1896, 62 1/2; Luik 2% 1897, 62 1/2; Congoloten 80 3/8; Annuziteit 3% 77 1/8; Belgische Rent 3% 70 7/8; Cedulas 6% 113-113 1/2; id. 6% L 120 7/8; id. 7% H 121 1/8; id. 5% K 99 7/8; id. 5% A goud 113; Argentijn 4 1/2 1888 Buitenl. Sch 96 3/4; id. 4 1/2 1888 Binnenl Schuld 97 1/4; id. 4 1/2 1911 Buitenl. Schuld 96 1/4; Brazilië 4% rescision 72; id. 4% 1889, 72; id. 4% 1910, 72; id. 4 1/2 1883, 79 5/8; id. 5% funding 1914, 104 7/8; Uruguay 3 1/2 71 7/8; Cedulas Uruguay 6% 101 1/8; Rusland 5% 95 1/2; id. 4% Nicolas 88 1/8; id. 4% 1880, 75 5/8; id. 3% 1859, 63; Japan 4% 92 3/8; id. 5% IJzer. Sp. Yen 106 1/2; Roemenië 5% 81; id. 4 1/2 71; id. 4% 1890, 77 1/2; id. 4% 1908, 66; id. 1894, 66 1/4; Kuala 138 1/2-140 1/2; Semnah 72-74; Kali-Tengah 38; Tjisalak kap. 64; id. div. 180-172 1/2; Telok-Dalam 303; Galang-Besar 5-5.275; Federated 677 1/2; Grosnyi gew. 2630; id. pref. 2935; Tanganyika act. 79 3/4; id. obl. 190 1/4; Astra Romana 940-960; Banque Belge de Prêts fonciers obl. 482-484; Crédit foncier Sud-Américain obl. 482-484.

BRUSSEL, 28 NOVEMBER 1916

Stemming op Dinsdag 28 Nov. — De verhandelingen blijven zeer talrijk; nochtans is de markt minder goed gestemd. De banken worden verwaarloosd. Tramways, gesteund. Metaal- en steenkoolnijverheid, kalm. Zink en mijnen zijn vast. De suikerwaarden reageeren. De kolonialen en plantages handhaven hun koersen, terwijl de Russische waarden zwakker zijn.

Belgische Rent 69 3/8-70 1/4; Schatkistbons 100 7/8-101; Crédit comm. 1916, 94 1/4; Antwerpen 1903, 68 1/2-68 3/4; id. 1887, 80 1/2; Brussel 1905, 66 7/8; Gent 1896, 62 1/4; Tr. du Caire 5% pari; Electr. d'Odessa 420; Electr. de Rosario 490; Sambre-Moselle 5% 485; Basse-Egypte 5% 482 1/2; Crédit Liégeois 460/65; Outre-Mer kap. 497 1/2; Grands Lacs 261 1/4; Astrakan pref. 110; Bilbao genot. 51; Economiques 435; Rails Electriques 495 k.; Tientsin st. 1332 1/2; Financière de Transports 962 1/2 kap.; id. stichter 1060; Vérone pref. 1323/4; id. kap. 11; Tôleries de Konstantinowka kap. 635; id. id. genot 2650; Laura kap. 1545; id. div. 900; Willem Sophia 908 1/4; Biélaia 16 3/4; Nord de Charleroi 2550; id. kap. 2650 v.; Bacarès 81; Phosphates de Malogne pref. 165; Verreries du Donetz kap. 377 1/2; Huileries d'Odessa gew. 220-200-207 1/2 kap.; id. stichter 47 1/2; kap. Commerciale et Minière au Congo 55; Haut-Congo gew. 570-545; Kasai aand. 70 1/2; id. gew. 2400-2360; Lacourt stichter 580-540; id. kap. 525-515; Union Minière kap. 1590-1565; id. div. 1470; Tanganyika 81-79 3/4; Luki kap. 12 1/2; id., genot. 5; Java kap. 138; Hévéa 256 1/4; Selangor 340; Semnah 73 1/4; Sucrière Européenne kap. 80; id. stichter 55-54 k.; kap. St-Jean 107 1/2 v.; id. stichter 146 1/4; Barcelona 80 5/8; Rio Light II 397 1/2; Agricole d'Egypte 82 1/2; pref. 125; Lujar 782 1/2; Rajah 1050; Port of Para obl. 172 1/2 k.; Dyle-Bacalan pref. 475; id. gew. 480-475; id. Tram de Bucharest 200 (Soc. Roumaine); Alaguir 155; Kolomna 640; Métall. Russo-Belge 2105; Taganrog 545-560; Nakce%ka gew. 65.

WISSELKOERS

BERLIJN	25 Nov.	27 Nov.
New-York	5,50	5,55
Nederland	228,50	230,50
Denemarken	156,75	158,25
Zweden	160,—	161,50
Noorwegen	159,75	161,50
Zwitserland	107,—	108,—
Oostenrijk-Hongar.	69,—	69,—
Bulgarije	79,50	79,50

WISSEL - PUBLIEKE FONDSEN
Aankoop van obligatiën: Caisse des Propriétaires, Sud-Ouest de Bahia, Port de la Havane, enz., en van Spaansche koepons, evenals die van Rio Light, Caisse des Propriétaires, Port de la Havane, enz., enz.
COMPTOIR PELGRIMS
34, BERGSTRAAT, 34, Brussel
2156

Naamlooze Maatschappij
" CEMARTOLIQUE "
WOMMELGHEM
Cementen Muurbekleedsels
EN FRIEZEN MET VERHEVEN TEEKENING (RELIEF)
Gebreveteerd stelsel
Voordeelig lincrusta en gleisteenen vervangende
BIJZONDER GESCHIKT VOOR ZILTIGE MUREN
CEMENTEN PLINTEN
VRAAGT PRIJS, KATALOGUS
2121

LAATSTE UUR

FRANSCH LEGERBERICHT

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Woensdag, 29 November. — Officieel:

Groote bedrijvigheid van de wederzijdsche artillerie ten Zuiden van de Somme en in de sektoren van Biaches en Pressoire. Van het verdere front niets te vermelden.

Nieuwe Hoogleeraarsbenoemingen aan de Gentsche Hoogeschool

Naar wij vernemen, zijn weer twee benoemingen tot hoogleeraar aan de Gentsche Hoogeschool geschied:

De heer HEYNDRICKX, doctor in de rechten te Sint-Nikolaas (Waas) is benoemd geworden tot gewoon hoogleeraar in bestuursrecht, en dokter TEN HORN, arts, voormalig bestuurder der heelkundige en urologische afdeeling van het marinehospitaal in den Helder (Nederland), is beroepen geworden als buitengewoon hoogleeraar in de heelkunde.

Dood van Emile Verhaeren

De Belgische dichter Emile Verhaeren, naar Rouaan gekomen om een voordracht te houden, werd overreden en gedood door een reeds in beweging gekomen trein, waar hij nog wilde instappen op de terugreis naar Parijs.

Voor Sienkiewicz

Voor den overleden schrijver van «Quo Vadis?» zal een monument opgericht worden. Te Lodz is in een vergadering besloten tot de stichting van een Sienkiewicz-fonds, waaruit het zal worden bekostigd.

SPORT

BOKS

De prachtavond van Dinsdag. — 2500 toeschouwers verdrongen zich letterlijk in den « Thalia » l.l. Dinsdag en werden begeesterd door volgende kampen:

I. Sammels, 54 kgr., overwinnaar in rd. 3 over Regemorter, 54 kgr., wiens verzorgers de spons werpen ten teeken van opgave.

II. Vrancken, 56 kgr. en Petijean, 59 kgr., doen match nul op 10 rds.

III. Spaniers, 54 kgr. overwint Maryssael, 54 kgr., die het in rd. 4 moet opgeven.

IV. Hobin. 61 kgr., toont licht de meerderheid over Charpentier, 60 kgr., maar onvoldoende om de toewijzing te bekomen. De jury verklaart match nul, na 10 prachtige rounds.

V. De Paus, 71 kgr., dwingt Brand, 68 kgr., tot opgave in rd. 3, nadat deze laatste tweemaal ten gronde ging. Overdonderende meerderheid van De Paus.

WINDHONDENRENNEN

Kynodroom Elsdonck

Uitslagen der koersen van 29 November:

1ste koers:	1. Gummy;	2. La Paix.
2de »	1. Golden Fly;	2. Fulerton.
3de »	1. Nitouche;	2. Dona.
4de »	1. Levitsky;	2. Black a. White.
5de »	1. Princesse Royale;	2. Rabio.
6de »	1. Bianca;	2. La Paix.
7de »	1. Matinée;	2. Zut.
8ste »	1. Golden Fly;	2. Névrose.
9de »	1. Zut;	2. Nitouche.
10de »	1. Dona;	2. Durbar.

VOETBAL

UIT GENT

Uitslagen van Zondag:

Tweede divisie: S. F. C. Melle tegen A. R. A. Gantoise 2-2.

Derde divisie: Bottelaere tegen A. R. A. Gantoise 5-0 forfait.

Andere matchen: Racing Club I tegen Rac. Club réserve 5-1.

Racing I Pet. tegen Vriendschap 1 Pet. 2-1.

Racing Scholieren (gemengd tegen Vriendsch. (gemengd) 5-1.

Officieele matchen van Zondag 3 December:

Eerste divisie: om 3 ure Racing C. tegen F. C. Eendracht. M. Vermeeren; lineamans: Coppens- V. Bruaene.

Tweede divisie: om 3 ure, F. C. Vriendschap tegen S. F. C. Melle. M. Sidders.

Om 3 ure: F. C. Eendracht tegen Racing Cl. M. Van Paemel.

Derde divisie: om 11 1/2 ure, Racing Club tegen F. C. Vriendschap. M. Michel.

Om 3 ure: A. R. A. Gantoise tegen Ganda F. C. M. Berwouts.

Om 3 ure, Lemberge tegen Bottelaere. M. Jos. Terryn.

Uit Leuven

Volksontwikkeling. — Zondag, 26 November stond er op het programma eene voordracht over Guido Gezelle, gegeven door den E. H. Walgrave. We verwachtten iets buitengewoon prachtigs: de zaal was dan ook gansch gevuld. Nochtans een kleine opmerking voor het publiek: 't deed me goed te zien dat er zooveel menschen van Leuven belang stellen in onzen grooten Vlaamschen dichter, maar wat ik wenschen zou, is, dat bij zulke voordrachten er meer stilte heerschte in de zaal: 't geloof dat het aan de kleinen ligt. Waarom die niet buiten de zaal gehouden? Wat kunnen die ervan verstaan? De ouders moeten zelf verstandig genoeg zijn, om te zien, wanneer de kinderen daar iets kunnen komen verrichten!

Dit terloops opgemerkt.

Wat nu gedacht over de voordracht?

Ik moet bekennen dat ze mij niet al te wel is medegevallen: van eenen Gezellekenner als Walgrave hadden we met recht meer mogen verwachten. Hij heeft ons Gezelle voorgesteld, vooral als strijdend katholiek, als vereerder van den Paus. Mijns inziens is de groote verdienste van Gezelle toch gelegen in zijn dichter zijn: welnu, zou de voordracht ook niet beter geslaagd mogen heeten, zoo Gezelle als zoodanig ware beschouwd? Dat Gezelle strijdend katholiek was, weten we allen, en hoeft geen bewijzen: hij was toch priester!

Dan wat die steek onder water op de « flaminganten » daar kwam doen, weet ik waarlijk niet: Gezelle beschuldigde dezen: « wind blazen » te zijn, die eenigen tijd bestaan, en dan vernietigd worden.

De toekomst zal wel leeren hoe lang die « windblazen » blijven bestaan, en hoe ze bestand zullen zijn tegen de hevigste windvlagen en stormen, teweeggebracht door alle franskiljons samen zelfs met onze regeering in Le Havre. Ik heb nu reeds genoeg woorden verspild aan die ongepaste aanhaling van den E. H. Walgrave. Nochtans moet ik op slot van zaken aan den voordrachtgever eenigen lof toezwaaien: om zijn voor het volk verstaanbare voorlezingen uit Gezelle's eerste gedichten. (van zijn latere is weinig of geen spraak geweest); hetgeen hij las en zegde was wel, maar ik hadde hem veel liever hooren spreken over Gezelle's verzen in breederen zin.

DOLF.

Programma der volgende voordrachten in « Volksontwikkeling » Leuven:

3 December: Het Belgisch trekpaard, met lichtbeelden, door M. hoogl. Frateur.

10 December: Het vraagstuk der Volksvoeding, door M. hoogl. Dr. Noyons.

17 December: Over muziek, met uitvoeringen, door M. Flor. Vandermueren.

24 December: De Glasnijverheid, met lichtbeelden door M. Leo. Symons.

31 December: Uit de oorlogsgeschiedenis der Oude Grieken, door M. hoogl. Sencie.

Vóór en na de voordrachten, muziek en liederen.

17 December: Over Muziek, met uitvoeringen.

Vins Champagnes Liqueurs

Suis acheteur caves de particuliers, n'importe quelles quantités. Discrétion. Faire offre en indiquant quantités et prix, bureau du journal: G. L. 1970. 2179

HET VLAAMSCHE NIEUWS is te bekomen te Diest, bij Henri Juchtmans, St-Jansstraat, 40.

19, HOPLAND
ECOLE SPÉCIALE
Levende Talen
5 Frs.
per maand
2 lessen per week
INSTITUT RACHOR
Lge Nieuwstr., 10 (Beurs)

Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers.

STENO. DACTYLOGRAPHE LEVENDE TALEN BOEKHOUDEN

PREPAREZ VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE STENO. DACTYLOGRAPHE LANGUES VIVANTES

Inscriptions ch. jour. Lgue r. Neuve, 10 (Bourse) 140

MEUBELEN
Eetkam. en slaapkam. in mass. eik, mahonie en notelaar aan halve prijs: mod. eetkamer mass. eik. best. uit 2 bufetten, spiegel, tafel en 6 stoelen, voor 210 fr. waarde tot 500 fr., mass. notelaar L XVI; 2 slaapkam., 425 fr., waarde 750 fr.; eiken slaapkam. compl. voor 275 fr.; bufetten, 60; alsook tafels, spiegels, stoelen, portemanteau, salontafels, piedestals, enz., enz. 2162
76, Lge Kievitstr., 76

WIJ VERZORGEN ZUIGELINGEN
Voorwaard. vragen bij Mevr. Wyns, 45, Leeuwerikkenstr., Anderlecht. Wetenschappelijke behandeling. 2166

STADSBEDIENDE
vr. plaats als conciergе. Schr. F. M., bur. blad. 2180

POSTZEGELS
Men koopt postzegels, Kapellelei, 19, te Berchem. Iedere dag van 1 tot 2 1/2 en van 7 tot 8 1/2 Torenuur

CONFITUUR
Te koop 3000 kilos in emmers. Postbus 45. Antwerpen. 2173

VROUWEN
de remedie van Dokter CARLOS is, onfeilbaar tegen smarten onregelmatige en moeilijke
MAANDSTONDEN
de doos 10 fr. 1/2 doos 5.50 fr.
— Bescheiden opzending tegen postbon —
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126 ANTWERPEN

MIJNHEEREN!

Laat uwe Kostumen, Pardessus, Jaquetten, Broeken en Vestons, Handschoenen, hoeden en kravatten wasschen of verwen in de stoomverwerij
A. VAN WEEREN
93, Mechelsche Steenweg; Kunstlei, 38; Kasteelpleinstraat, 67, en Vondelstraat, 9.
Tapijtklopperij en wasscherij. Rouwzwart in 12 uren. Zeer lage prijzen. 1105

MEUBELEN PIANOS
Witte CUISINIERES
Te koop aan spotprijs: slaapkam., eetkamers, burreelen in massief, acajou, notelaar of eik. Occasiepianos, elektr. pianos (beste merken) 850 fr., schouwgarnituren massief koper, witte cuisinières, tableaux, zilverw., kindskorf, stoel en wieg, compl. damemantel, 5 enkele beddens windhaar compl. als nieuw. Inkoop van occasie-pianos en meubelen. Lange Beeldekensstraat, 241. 1997

TE HUUR
kwartier, gemeubl. of niet, 3 pl. en mansarde, water, gas en elektriek. Voordeel. prijs Stapleaxtr. 14

Privaat Lessen
in ENGELSCH en DUITSCH ten mijnent of ten huize der leerlingen. Zeer mat. prijzen. 47, Ommeganckstraat, Antw. 1119

Roepzaal "MARNIX"
1, TERNINCKSTRAAT, 1
(hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

GEHEIME ZIEKTEN
WATERORGANEN
BLAAS - NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr. Davidson genezen radikaal zonder werkverletting, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der waterorganen, Blaas en Nieren, Pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebelen, pijnlijke of brandende waters, speen. Noch geene mislukking, zelfs bij de ouderlingen en in de ergste gevallen.
3.00 fr. de doos. Apotheken, 15, rue des Croissades, Brussel; De Beul, 31, Lange Nieuwstraat, en Breedenraedt, Charlottelei, 2, Antwerpen. 61

TE KOOP GEVRAAGD:
„LINOTYPE".
ZETMACHIENEN
IN GOEDEN STAAT
COMPTANTE BETALING
Schrijven: V. H. G., bureel van het blad. 2165

RIEKEN
In deze moeilijke omstandigheden en zoolang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der geneesheeren met de meeste zorg uitvoeren aan halven prijs.
VOLKSAPOTHEEK
Brouerodestraat, 126, Antwerpen
Zon- en Feestdagen heel den dag open

DE AZIJNBROUWERIJEN VAN
"DE BLAUWE HAND"
LEVEREN STEEDS DEN BESTEN EN GEZONDSTEN AZIJN
Dagelijksche VOORTBRENGST: 15,000 LITERS
DE DRIE FABRIEKEN: 1° FALCONRUI, 70; 2° RHYNPOORTVEST, 17; 3° POURBUSSTRAAT, 23 (ZUID), ZIJN VOOR DE KLANTEN TE BEZICHTIGEN MITS HET VERLANGEN EEN DAG VOORUIT KENBAAR TE MAKEN OP 'T BUREEL:
31, Paardenmarkt, 31, Antwerpen
WAAR OOK ALLE BESTELLINGEN DIENEN GEDAAN TE WORDEN. 2098
Eigenaar: CONSTANT BOSIERS

"BRIGGS"
ROESTWERENDE METAALVERF VOOR ALLE IJZERWERK
als: bruggen, gegolfd ijzeren platen, constructies, ijzerwaren, enz., enz.
Veel duurzamer als Menie of andere olieverven en uiterst goedkoop.
Vraagt prijzen en prima referenties:
BRUNO VAN HAAREN, Waterloostraat, 3, Antwerpen
Het huis gelast zich eveneens met de uitvoering der werken. 2171

BENZOL enkel nog MET VRIJGAAF
BENZOL-LAMPEN zonder vrijgaaf
INLICHTINGEN TE BEKOMEN BIJ
LUD. LOEWENSTEIN — ANTWERPEN
236, LANGE LOOIBROECKSTRAAT (rechtover statie Dam)
alle WERKDAGEN van 9 tot 1 1/2 en van 3 1/2 tot 5 1/2 Torenuur 1980

BERICHT
aan Bouwmeesters, Ondernemers en Eigenaars
Steeds in voorraad:
RUBEROID en bijhoorigheden
voor DAKBEDEKKING op cement, alle soorten van beton en op planken
Zich te werden:
9, OTTO VENIUSSTRAAT (2e verdiep) 2057

50 Minderbroedersrui 50
Centraal Wisselkantoor
Bijkantoor ROOSENDAEL, Brugstraat, 3
GEEFT DE HOOGSTE KOERS VOOR ALL EBETAALBARE **COUPONS**
COUPONS CEDULAS vervallende Januari 1917 worden reeds uitbetaald
Koopt alle titels, loten, aktiën en obligatiën tegen de hoogste prijzen, alsook vreemd geld.
50, MINDERBROEDERSRUI, 50, ANTWERPEN
EIGENAARSKAS Coupons en obligatiën, inlichtingen.

PLASTIQUE
Dakbedekking voor alle daken en goten; gewaarborgd en zeer voordeelig.
ASPHALTWERKEN
Gebrev. syst. Perfecto voor koepels en alle glasdaken zonder stopverf. — Droogmaken van kelders en muren.
BRUNO VAN HAAREN
Waterloostraat, 3, Antwerpen 2170

GELD verkrijgbaar
Het administratiekantoor, MERETUSLEI, 51, verstrekt geldsommen onder borgtocht, op salarissen, hypotheken, vruchtgebruik, enz.
RENTE 5% 'S JAARS
Bureaux van 8 1/2 tot 12 en van 1 1/2 tot 5 uur. 771
Geldzendingen naar Holland

Men verlangt te koopen, tegen goeden prijs, de nummers van het « Vlaamsche Nieuws » verschenen op: 14 (2), 19 (1). Oktober.
Aanbiedingen op het bureel op het blad.

ASTHMALIJDERS
Wilt gij U oogenblikkelijk verlicht en spoedig genezen gevoelen van Asthma, Slijpende of overdragen Bronchiet, Pleuris, enz., neemt den
ASTHMADRANK ANTIDOLOR gedep. Merk
geeft aanstonds adem en kracht weer, verschaft eene verkwikkende nachtrust.
25 JAAR VOORTDURENDE BIJVAL
Fr. 2.— DE FLESCH
OPGEPAST VOOR HET NAMAAKSEL
Groote Apotheek-Drogerij
Huis gesticht VINCART in 1889
MONTIGNYSTRAAT, 113-115, Antwerpen
Recht over het Zwemdok
Zon- en feestdagen den ganschen dag open 1963

Plaatst uwe aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

GEZOCHT
Eenige in 't schrijven bedreven Duitsche damen gezocht. Hebben de voorkeur die welke Vl. en Fr. taalkennis bezitten en van 't schrijfmachien op de hoogte zijn. Zich persoonlijk aanbieden: Automobielfabriek Minerva, Antwerpen. 2182

Men vraagt
dagbladverkoopers voor Temsche, Thielrode en Nieuwkerke. Zich aanbieden bij L. Van de Vijver, Statiestraat, 41, Sint-Nikolaas.

Drukker-Uitg. H. Mertens, Roodestr., 44, Antw.

Quo Vadis?

door

HENRYK SIENKIEWICZ

Maar uit de zijgangen kwamen zonder opbonden nieuwe gedaanten en welhaast waren Kilon en Vinicius omringd van vele liedeń. Kilon kwam van zijn muilezel af en riep door een teeken een jongen man, die naast hen ging.

— Ik ben een priester van Christus, zelfs een bisschop. Let op onze muilezels dan krijgt ge mijn zegening en uw zonden worden u vergeven.

Een poos daarna waren ze in de diepte en kwamen ze voort bij het onzekere licht van de lampkens tot een breede uitholling. Daar was het heel wat lichter dan in de gang, want buiten lantaarnen en lampkens brandden groote fakkels. Vinicius zag een groote menigte geknield, maar, daar onder was noch Lygia, noch de apostel Petrus, noch Linus. De gezichten weerspiegelden de afwachting, de verschrikking of de hoop. Het licht weerkaatste het wit van de oogen die waren ten hemel gericht. Op de voorhoofden, die waren krijtwit, vloeide er zweet. De eenen zongen lofzangen en anderen herhaalden koortsig den naam van Jezus, terwijl weer anderen op hun borst klopten. Allen waren ze in afwachting van iets dat onmiddellijk komen zou en zijn heelemaal bovennatuurlijk.

Opeens verstomden al de gezangen en boven de vergadering, in iets als een nis, verkregen door de uitkapping van een grooten steen, verscheen Crispus. Zijn wezen was doodsbleek en verdwaasd; al de oogen keerden naar hem toe, en ieder haakte naar woorden, die zouden zijn hoop of troost. Maar hij sloeg over de vergadering het teeken van het kruis en begon te spreken met vreemde gejaagdheid, bijna roepend.

— Doet boetvaardigheid voor uw zonden, zei hij, eindelijk is het uur gekomen! In de stad van misdaad en afschuw en het nieuwe Babylon heeft de Heer de alles verterende vlam neergeworpen. Het uur van oordeel, gramschap en vernietiging is geslagen. De Heer heeft zijn weerkomste beloofd, en welhaast zult ge Hem zien. Maar 't zal niet meer zijn het Lam dat zijn leven offerde voor den terugkoop der zonden... 't Zal een verschrikkelijke rechter zijn, die in zijn onvergetelijke rechtvaardigheid zal werpen in den afgrond al de ongeloovigen en al de zondaars. Wee zij der wereld en wee den zondaars! Voor hen zal er geen mededoogen meer zijn... Christus, ik zie u!... Sterren regenen, de zon verduistert, de aarde gaapt als een afgrond en de dooden staan op... En gij, ge komt al met den klank der trompetten, te midden van de legioenen uwer engelen, omringd van donker en orkaan! Christus, ik zie u... ik hoor u!

En hij zweeg, schouwend vlak voor hem uit, alsof hij naar iets zag, dat ver af was nog en heel verschrikkelijk. Opeens weerklonk de heele spelonk van een doffe ontploffing, welhaast gevolgd van een tweede en een derde... Binnen de stad in vlam vielen geheele straten, verkoolde woningen in. Voor de meeste christenen waren die ontploffingen het bepaald teeken van het verschrikkelijk oordeel.

En heel de vergadering ging op in doodschrik, vele stemmen herhaalden: « Het oordeel het oordeel! de waarheid! het einde! » Sommigen bedekten hun aangezicht met hun handen, verzekerd dat de aarde nu beven ging op hare grondvesten en dat uit gapende afgronden helsche gedrochten gingen komen om te springen op de zondaars. Anderen riepen: « Christus, heb medelijden! Verlosser, zij barmhartig! » Eenigen biechtten luidop hun zonden en weer anderen wierpen zich in de armen van hun naastbestaanden, ten einde bij het afschuwelijk oogenblik tegen hen aan te voelen het kloppend hart van een vriend.

Maar er waren ook gezichten waaruit straalde een hemelsche zaligheid en heelemaal geen angst. Lieden, die in geestvervoering waren, riepen onbegrijpelijke dingen in ongekende talen. Van uit een donkeren hoek van de grot schreeuwde iemand: — Ontwaakt, gij die slapende zijt! — En dan werd alles weerom beheerscht door de stem van Crispus, die riep:

— Verzaakt aan de wereldsche goederen, want de aarde gaat wegtrekken van onder uwe voeten! Verzaakt aan de wereldsche goederen, want de Heer zal ze allen verdelgen, die hun vrouw en kinderen meer hebben bemind dan Hem! Wee hem, die boven den Scheppер het schepsel verkoos! Wee den rijken! Wee den praalzuchtigen! Wee den man, de vrouw, — wee het kind!

Een zwaardere ontploffing deed de catacomben schudden; allen vielen neer ter aarde, het aangezicht op den grond, de armen uitgestrekt in kruis, om door dat teeken alle helsche geesten van hen te verwijderen. In de stilte hoorde men nog alleen de van schrik beklemde ademhalingen en 't prevelen van: Jezus! Jezus! Jezus! Hier en daar weenden kinderen. En opeens zei een kalme stem:

— De vrede zij met u!

't Was de apostel Petrus, die sedert een wijl in de grot was.

En de angst verzwond bij den klank van die stem, als verzwindt de schrik van een kudde bij de verschijning van den herder. Men stond recht en die hem het meest nabij waren omarmden zijn knieën alsof ze alzoo zochten een schuilplaats onder beschermende vleugelen. Hij stak zijn handen uit over de angstige menigte:

— Waarom bevreesd zijn in uw harten? Wie uwer kan raden wat hem overkomen zal vóór 't uur slaat? De Heer strafte Babylon met de straf van het vuur, maar over u, die door het Doopsel gezuiverd zijt en wier zonden zijn weggenomen door het vlekkeloos Lam, zal Hij zijn barmhartigheid uitstorten. En ge zult sterven met zijn naam op de lippen. De vrede zij met u!

Na de verschrikkelijke woorden van Crispus waren die van Petrus als een balsem voor de menigte. De liefde van een God hernam in de harten de plaats van de schrik van een God.

Van alle kanten riep men: « Wij zijn uw schapen ». Die het allerdichtst waren, knielden neer en zegden: « Verlaat ons niet binst den dag van ons onheil ».

Vinicius nam den boord van het kleed van den Apostel vast en zegde, terwijl hij het hoofd boog:

— Heer, red mij. Ik heb haar gezocht te midden van het gedrang en van den brand. Nergens heb ik haar kunnen vinden; maar ik geloof vastelijk, dat ge me haar kunt weergeven...

Petrus legde de hand op het hoofd van Vinicius en zegde:

— Geloof en kom!

V.

Brood en een dak

De stad brandde maar altijd aan. De groote Cirkus was ingestort. De wind was gekeerd en blies nu van af de zee met een duivelsche hevigheid, afgeeselend den Cœlius, den Viminaal en de Esquilinus met lange vlammen en gloeiende puinen.

En toch dacht men er aan een poging te doen om iets te redden.

Den derden dag eerst begon men met gansche straten huizen af te breken, dit op bevel van Tigellinus, die eindelijk van Antium was weergekomen. Men vatte dat werk aan nabij den Esquilinus, opdat de brand er zou uitwoeden bij gebrek aan nieuw voedsel. Maatregel, die veel te laat genomen werd om nog wat van de stad te sparen.

Reeds van af den tweeden dag begon men de nijdige knaging van den honger te voelen, want de onmetelijke opstapelingen van eetwaren binnen de stad gingen in de vlammen op en niemand was er op bedacht geweest mondbehoeften op te zenden.

En 't was maar na de aankomst van Tigellinus dat men naar Ostia bevelen zond om levensmiddelen toe te zenden. Reeds had het volk een dreigende houding aangenomen.

Het huis van den Aqua Appia, waar Tigellinus voorloopig verbleef, was van den morgen tot den avond omringd van duizenden vrouwen, die aanhoudend schreeuwden: Brood en een dak! En 't was heelemaal nuttеloos, dat de Pretoriaansche wacht, gekomen van af het hoofdkamp, gelegen tusschen de Via Salaria en Nomentana, trachtte een oogenschijnlijke orde te behouden. Op vele plaatsen weerstond men openlijk, met het wapen in de hand; verder op, riepen mannen, die geene wapenen hadden: Waagt het eens ons te onthalzen vlak voor dien brand! Men vervloekte Cesar, men vervloekte de edelen en de Pretoriaansche wachten, de opwinding nam toe van uur tot uur, en Tigellinus die bij nachttijd de vlammen zag, die om ende om de stad omsloten, stelde zich voor dat dit de kampvuren waren van den vijand.

Wanneer binst den nacht de eerste mondbehoeften toekwamen, dan brak de menigte, geweldig, de poort van het emporium stuk en plunderde wat men bracht. Bij het roosig schijnsel van den brand vocht men om brooden, waarvan er tallooze werden onder de voeten vertrappeld, en het meel van de opengesneden zakken besneeuwde den grond onder de schuren en den triomfboog van Drusus en Germanicus: Het schandaal eindigde dan maar, als de soldaten na de magazijnen te hebben ingesloten, de menigte aanvielen met hunne pijlen.

Nooit, sedert den inval der Galliërs van Brennus, had Rome zulk onheil beleefd. Maar toen was het Kapitool ongedeerd gebleven, thans was het Kapitool-zelf omsloten door een gloeienden ring. En, 's nachts, als de wind het gordijn van vlammen uiteenwoei, kon men de zuilengangen van den tempel, aan Jupiter gewijd, zien, schijnend roosachtig, als zuilen van vlammen.

Men vertelde dat op bevel van Cesar de wingewesten van Azië en Afrika zouden geplunderd worden van al hun rijkdommen en dat die zouden uitgedeeld aan de bewoners van Rome, dusdanig dat elk zijn wonnig kon herbouwen. Maar terzelfdertijd verspreidde men het gerucht dat het water van de leidingen was vergiftigd en dat Nero de stad won vernietigen en de inwoners uitmoorden tot den laatste, om van hier uit naar Griekenland of naar Egypte te gaan en van daaruit te heerschen over heel de wereld. En al die geruchten werden mondgemeen met verbazende snelheid. Ook het christen geloofspunt, verkondigend dat eenmaal de wereld zou vergaan door het vuur, begon zich te verspreiden onder de getrouwen van de heidensche godheden.

(Wordt vervolgd.)